

POWIAT *Trzebnicki*

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU TRZEBNICKIEGO NA LATA 2026-2030

Projekt do konsultacji społecznych

PAŹDZIERNIK 2026

Autorami „Strategii Rozwoju Powiatu Trzebnickiego na lata 2026–2030” są członkowie zespołu specjalistów spółki REFUNDA z siedzibą we Wrocławiu.

www.refunda.pl

Spis treści

WPROWADZENIE.....	4
1. WNIOSKI Z DIAGNOZY SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWEJ POWIATU TRZEBNICKIEGO.....	6
1.1. Sfera społeczna	8
1.2. Sfera gospodarcza	18
1.3. Sfera przestrzenna.....	22
1.4. Sfera klimatyczno-środowiskowa	26
1.5. Finanse powiatu trzebnickiego.....	30
2. MISJA I WIZJA.....	32
3. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ W SFERZE SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWEJ.....	34
4. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA	47
5. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA..	50
6. SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO SZCZEBŁA.....	57
7. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII	60
7.1. Zarządzanie realizacją Strategii	61
7.1.1. Podmioty zaangażowane we wdrażanie Strategii	61
7.1.2. Procedura monitorowania	61
7.1.3. Ewaluacja dokumentu	62
7.1.4. Aktualizacja	62
8. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	63
9. SPIS TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW	66

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Powiatu Trzebnickiego na lata 2026–2030 (dalej „Strategia”) jest dokumentem, który określa plan działania, wskazuje kierunki rozwoju, cele strategiczne powiatu, aby osiągnąć przyjęte założenia w krótkoterminowej perspektywie. Ustalenia te są podstawą do prowadzenia przez Starostwo Powiatowe w Trzebnicy polityki społeczno-gospodarczej. Strategia pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Powiatu, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: zasoby ludzkie, środowisko przyrodnicze i kulturowe, infrastrukturalne czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia stanowi ramę dla prowadzenia polityki rozwoju powiatu oraz punkt odniesienia dla innych dokumentów planistycznych i strategicznych obowiązujących lub opracowywanych na jego terenie. Podczas definiowania celów zadbano również o ich zgodność z dokumentami strategicznymi na wyższym szczeblu – strategią województwa, a także krajowymi i unijnymi dokumentami horyzontalnymi. Strategia będzie wyznaczała również ramy dla planów i programów powstających w powiecie podczas jej obowiązywania. Dzięki temu dokument ten będzie zawierał wytyczne i punkt odniesienia dla inicjatyw

i działań podejmowanych na poziomie lokalnym w powiecie trzebnickim, mających na celu wspieranie rozwoju w okresie do 2030 roku.

Strategia Rozwoju Powiatu Trzebnickiego na lata 2026–2030 odzwierciedla wizję, potrzeby i aspiracje mieszkańców, a także stanowi odpowiedź na zgłaszane przez nich problemy i oczekiwane kierunki zmian. Powiat trzebnicki jest powiatem, który może i powinien rozwijać się wielotorowo, posiadać ofertę kierowaną zarówno w stronę mieszkańca, turysty jak i przedsiębiorcy.

Strategia została opracowana w sposób kompleksowy, wykorzystując różnorodne dane i dokumenty jako podstawę dla jej tworzenia. Dokument powstał w oparciu o aktualne dokumenty planistyczne, raporty, sprawozdania oraz dane statystyczne, co umożliwiło rzetelne i uzasadnione podejście do wyznaczenia celów i priorytetów rozwojowych dla powiatu trzebnickiego w określonym czasie. Niniejszy dokument został przygotowany w konwencji partycypacyjno-eksperckiej.

Pierwszym etapem opracowania Strategii Rozwoju było opracowanie Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Powiatu Trzebnickiego obrazującej stan obecny Powiatu i jego potencjał.

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Powiatu Trzebnickiego

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU TRZEBNICKIEGO NA LATA 2026-2030

Wizja

Misja

SFERA SPOŁECZNA
Cele strategiczne

Cele operacyjne w sferze społecznej

Kierunki działań w sferze społecznej

SFERA GOSPODARCZA
Cele strategiczne

Cele operacyjne w sferze gospodarczej

Kierunki działań w sferze gospodarczej

SFERA PRZESTRZENNA
Cele strategiczne

Cele operacyjne w sferze przestrzennej

Kierunki działań w sferze przestrzennej

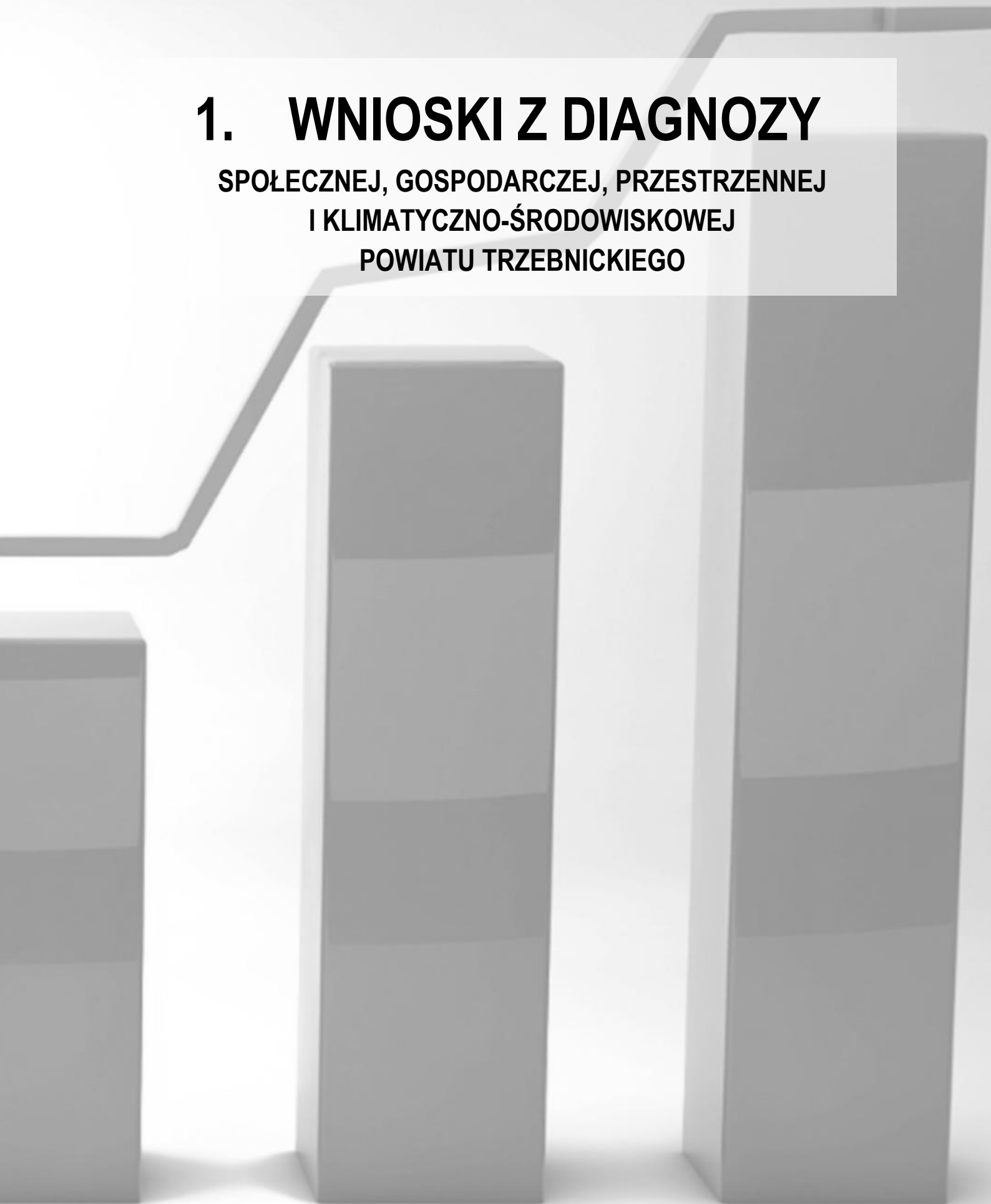
SFERA KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWA
Cele strategiczne

Cele operacyjne w sferze klimatyczno-środowiskowej

Kierunki działań w sferze klimatyczno-środowiskowej

1. WNIOSKI Z DIAGNOZY

**SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ
I KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWEJ
POWIATU TRZEBNICKIEGO**

Powiat trzebnicki znajduje się w południowo-zachodniej Polsce, w północno-wschodniej części województwa dolnośląskiego. Zajmuje obszar Niziny Śląskiej oraz fragmentów Wzgórz Trzebnickich, które stanowią charakterystyczny element krajobrazu regionu. Powiat cechuje zróżnicowana rzeźba terenu, liczne kompleksy leśne, użytki rolne oraz cenne obszary przyrodnicze, sprzyjające rozwojowi turystyki, rekreacji i rolnictwa. Głównym miastem powiatu i siedzibą władz powiatowych jest Trzebnica, pełniąca funkcję administracyjnego, gospodarczego, edukacyjnego i kulturalnego centrum regionu.

Powiat trzebnicki graniczy z następującymi powiatami:

- ❖ od północy – z powiatem rawickim (województwo wielkopolskie),
- ❖ od wschodu – z powiatami milickim i oleśnickim,
- ❖ od południa – z powiatem wrocławskim i Wrocławiem – miastem na prawach powiatu,
- ❖ od zachodu – z powiatami średzkim, wołowskim i powiatem górowskim.

Rysunek 1 Położenie powiatu trzebnickiego

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych GUS.

Powierzchnia geodezyjna powiatu wynosi 1 024,75 km² i obejmuje:

- ❖ 4 gminy miejsko-wiejskie: Oborniki Śląskie, Prusice, Trzebnica i Żmigród,
- ❖ 2 gminy wiejskie: Wisznia Mała i Zawonia.

Największą gminą jest gmina Żmigród, zajmująca powierzchnię 291,75 km², co stanowi około 28,5% całkowitej powierzchni powiatu. Najmniejszą z obecnych gmin jest gmina Wisznia Mała o powierzchni 103,34 km², co odpowiada około 10,08% powiatu.

Obszar powiatu obejmuje fragmenty kilku jednostek fizycznogeograficznych, w tym przede wszystkim Wzgórza Trzebnickie, Kotlinę Żmigrodzką oraz część Doliny Baryczy. Charakterystycznym elementem

krajobrazu są zróżnicowane formy terenu powstałe w wyniku działalności lądolodu, obejmujące pasma wzgórz, doliny rzeczne oraz obszary równinne.

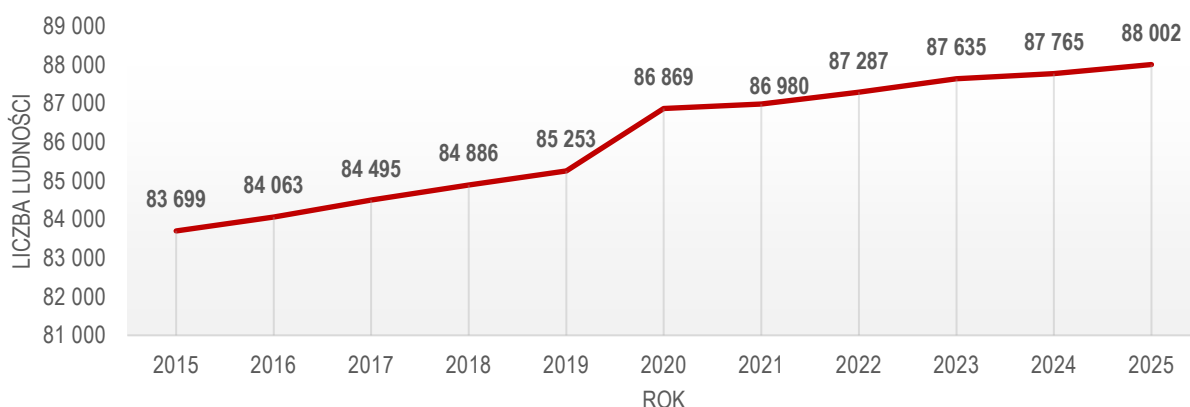
Znaczną część powierzchni powiatu zajmują użytki rolne oraz kompleksy leśne. Szczególne walory przyrodnicze posiada północna część powiatu, związana z obszarem Doliny Baryczy, obejmującym cenne siedliska przyrodnicze, liczne stawy rybne, tereny podmokłe oraz miejsca występowania wielu gatunków ptaków. Obszary te objęte są różnymi formami ochrony przyrody, w tym ochroną w ramach sieci Natura 2000. Walory krajobrazowe i przyrodnicze powiatu sprzyjają rozwojowi turystyki aktywnej, w szczególności pieszej, rowerowej oraz przyrodniczej.

1.1. Sfera społeczna

Ludność i zachodzące procesy demograficzne

Powiat trzebnicki jest zamieszkiwany przez 88 002 mieszkańców (GUS, 31.12.2025 r.). W ostatnich dziesięciu latach obserwuje się ogólną tendencję wzrostową liczby ludności powiatu – z 83 699 mieszkańców w 2015 r. do 88 002 mieszkańców w 2025 r., co oznacza wzrost o 5,14%. W porównaniu do 2020 r. liczba mieszkańców zwiększyła się o 1,30%, co wskazuje na utrzymującą się korzystną tendencję demograficzną.

Tendencja ta wyraźnie odróżnia powiat trzebnicki od sytuacji obserwowanej zarówno w Polsce, jak i w województwie dolnośląskim. W latach 2020–2025 liczba ludności Polski zmniejszyła się o około 1,99%¹, natomiast województwa dolnośląskiego o około 1,76%². Tym samym powiat trzebnicki charakteryzuje się korzystniejszą dynamiką zmian liczby ludności niż poziom krajowy i regionalny.

Wykres 1 Liczba ludności w powiecie trzebnickim w latach 2015-2025
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

¹ GUS – Bank Danych Lokalnych, Ludność wg miejsca zamieszkania i płci, 2025.

² Urząd Statystyczny we Wrocławiu – Sytuacja demograficzna województwa dolnośląskiego w 2025 r.

Pod względem liczby mieszkańców największą gminą w powiecie jest gmina Trzebnica, która w 2025 r. liczyła 25 154 mieszkańców. Drugą pod względem liczby ludności była gmina Oborniki Śląskie – 21 213 mieszkańców, natomiast najmniejszą populację posiadała gmina Zawonia – 5 907 mieszkańców. Pozostałe gminy liczyły: Wisznia Mała – 12 448 mieszkańców, Żmigród – 14 034 mieszkańców oraz Prusice – 9 246 mieszkańców.

Dane za lata 2020–2025 wskazują na zróżnicowaną dynamikę zmian liczby ludności w poszczególnych gminach. Wzrost populacji odnotowano w czterech z sześciu gmin. Największy miał miejsce w gminie Wisznia Mała, gdzie liczba mieszkańców zwiększyła się z 11 593 do 12 448 osób, tj. o 7,38%. Wzrost liczby ludności wystąpił również w gminie Oborniki Śląskie (+2,07%), gminie Trzebnica (+1,13%) oraz gminie Zawonia (+0,96%).

Spadek liczby mieszkańców w latach 2020–2025 odnotowano natomiast w gminie Prusice i gminie Żmigród. W Prusicach liczba ludności zmniejszyła się z 9 380 do 9 246 mieszkańców, co oznacza spadek o 1,43%. W Żmigrodzie odnotowano większy ubytek

ludności – z 14 389 do 14 034 mieszkańców, czyli o 2,47%. W przypadku Żmigrodu tendencja spadkowa widoczna jest również w całym analizowanym okresie 2015–2025.

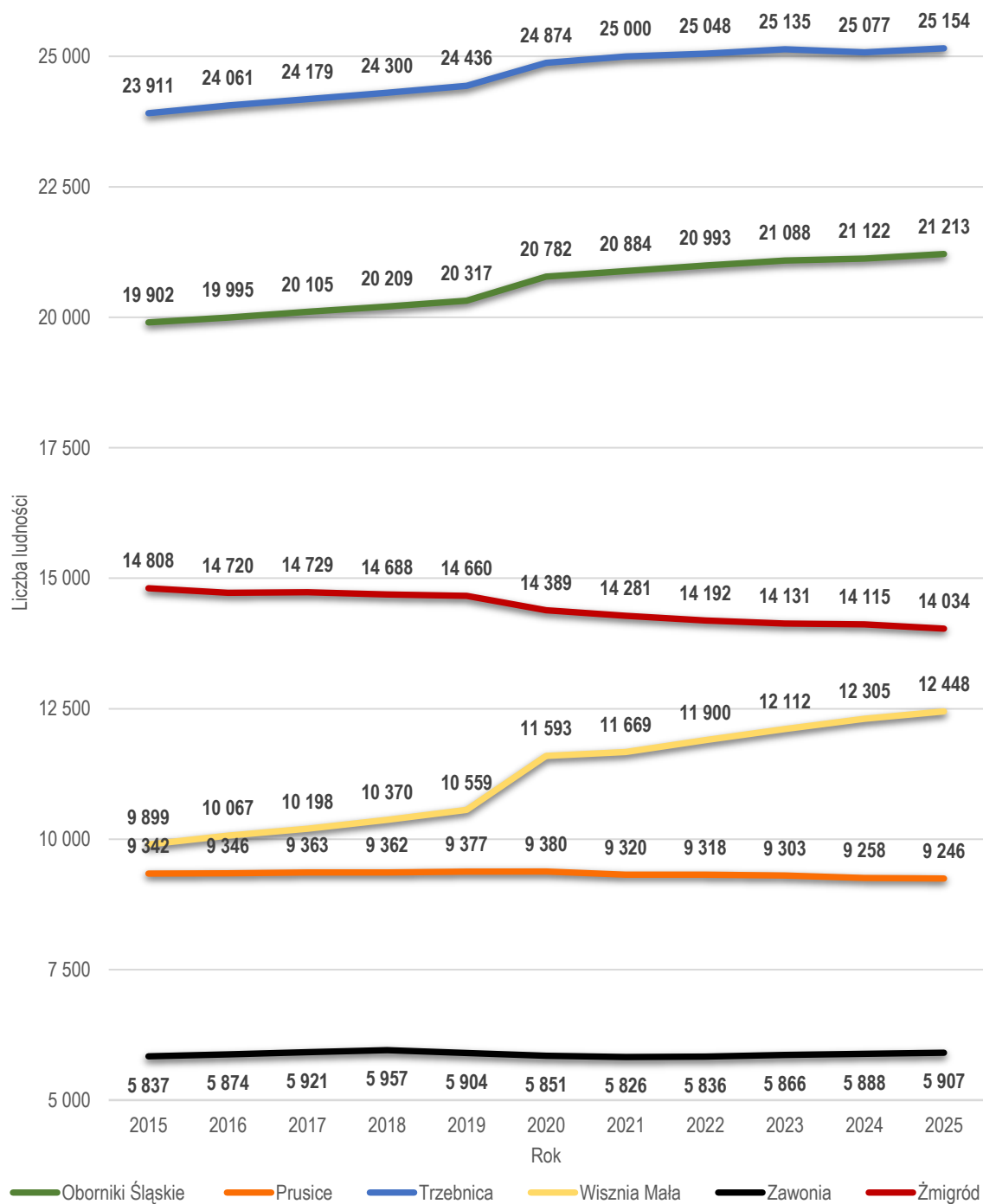
Ogólna sytuacja demograficzna powiatu trzebnickiego w zakresie liczby ludności przedstawia się korzystnie. W analizowanym okresie powiat odnotował wzrost liczby mieszkańców zarówno w perspektywie dziesięcioletniej, jak i w latach 2020–2025. Tendencja ta wyróżnia powiat na tle sytuacji obserwowanej w Polsce i województwie dolnośląskim, gdzie w analogicznym okresie liczba ludności zmniejszała się.

Zróżnicowanie dynamiki zmian liczby ludności pomiędzy poszczególnymi gminami wskazuje na niejednorodny przebieg procesów ludnościowych na terenie powiatu trzebnickiego. Wzrost liczby mieszkańców odnotowano w czterech gminach, natomiast w dwóch – Prusicach i Żmigrodzie – wystąpił jej spadek. Szczególną uwagę zwraca gmina Wisznia Mała, w której w analizowanym okresie odnotowano najwyższy wzrost liczby mieszkańców, oraz gmina Żmigród, charakteryzująca się największym spadkiem.

Tabela 1 Liczba mieszkańców w poszczególnych gminach powiatu trzebnickiego

Gmina	Liczba mieszkańców w 2020 r.	Liczba mieszkańców w 2025 r.	Wzrost/spadek procentowy
Oborniki Śląskie	20 782	21 213	↑ +2,07
Prusice	9 380	9 246	↓ -1,43
Trzebnica	24 874	25 154	↑ +1,13
Wisznia Mała	11 593	12 448	↑ +7,38
Zawonia	5 851	5 907	↑ +0,96
Żmigród	14 389	14 034	↓ -2,47

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

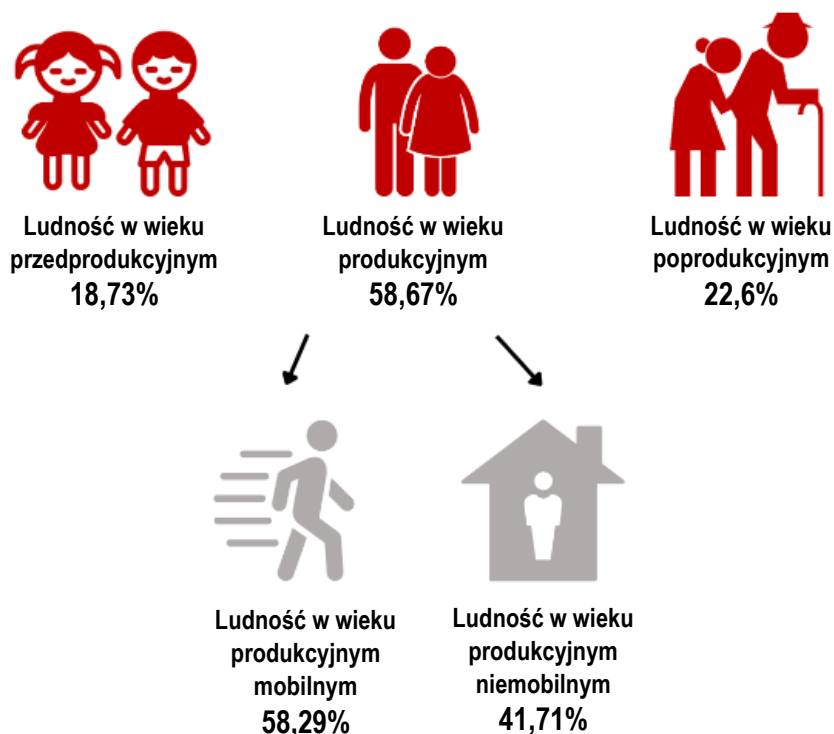
Wykres 2 Zmiany w liczbie ludności w gminach powiatu trzebnickiego w latach 2015-2025

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wśród czynników demograficznych, mających istotny wpływ na rozwój powiatu, szczególne znaczenie ma struktura ludności według ekonomicznych grup wieku. Analiza struktury ekonomicznej ludności powiatu trzebnickiego wskazuje na dominację osób w wieku produkcyjnym. W 2025 roku udział ludności w wieku przedprodukcyjnym wyniósł 18,73% ogólnej liczby mieszkańców, ludności w wieku produkcyjnym – 58,67%, natomiast w wieku poprodukcyjnym – 22,60%. W strukturze ludności w wieku produkcyjnym 58,29% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym mobilnym, natomiast 41,71% osoby w wieku produkcyjnym niemobilnym. Do ludności w wieku produkcyjnym mobilnym zalicza się osoby w wieku 18–44 lata, natomiast do ludności w wieku produkcyjnym niemobilnym – mężczyźni w wieku 45–64 lata oraz kobiety w wieku 45–59 lat.

Analiza zmian zachodzących w strukturze wiekowej ludności w latach 2020–2025 wskazuje na stopniowe zwiększanie się udziału osób w wieku poprodukcyjnym oraz zmniejszanie się udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym. Udział osób w wieku poprodukcyjnym wzrósł z 20,6% w 2020 roku do 22,6% w 2025 roku, podczas gdy udział ludności w wieku przedprodukcyjnym zmniejszył się z 19,6% do 18,7%. Jednocześnie udział ludności w wieku produkcyjnym zmniejszył się z 59,8% do 58,7%. Wskazuje to na stopniowe zmiany struktury wiekowej mieszkańców powiatu, przejawiające się wzrostem udziału ludności w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym zmniejszaniu się udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym.

Obserwowane zmiany wpisują się w szersze zjawisko starzenia się społeczeństwa, którego przejawem jest wzrost udziału ludności w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym zmniejszaniu się udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym. Z punktu widzenia dalszego rozwoju powiatu istotne będzie zatem monitorowanie zmian struktury wieku mieszkańców,

w szczególności w kontekście przyszłego zapotrzebowania na usługi publiczne, infrastrukturę społeczną oraz zasoby rynku pracy. Jednocześnie wysoki udział ludności w wieku produkcyjnym, w tym ponad połowa osób w wieku produkcyjnym mobilnym, stanowi istotny element potencjału demograficznego powiatu.

Na terenie powiatu trzebnickiego dostrzega się stale ujemny przyrost naturalny. Jednocześnie saldo migracji wewnętrznych w ostatnich latach pozostawało dodatnie,

wskazując na przewagę napływu mieszkańców z innych powiatów nad ich odpływem. Wartość salda migracji zagranicznych również była dodatnia w ostatnich latach.

Edukacja

Realizacja zadań oświatowych jest jednym z kluczowych zadań publicznych powiatu. Powiat odpowiada za prowadzenie i finansowanie szkół ponadpodstawowych, placówek kształcenia specjalnego oraz poradni psychologiczno-pedagogicznych. Zapewnia również dowóz uczniów z niepełnosprawnościami, stypendia oraz współpracuje z innymi jednostkami w zakresie rozwoju sieci szkół.

Powiat trzebnicki jest organem prowadzącym dla:

1 liceum ogólnokształcącego:

- ❖ Liceum Ogólnokształcące im. II Armii Wojska Polskiego w Trzebnicy;

3 zespołów szkół ponadpodstawowych:

- ❖ Powiatowy Zespół Szkół nr 2 im. Piotra Włostowica w Trzebnicy z technikum i branżową szkołą I stopnia;
- ❖ Powiatowy Zespół Szkół im. Władysława Reymonta w Obornikach Śląskich z liceum ogólnokształcącym, technikum i branżową szkołą I stopnia;
- ❖ Powiatowy Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Żmigrodzie z liceum ogólnokształcącym, technikum i branżową szkołą I stopnia.

W roku szkolnym 2024/2025 do szkół, dla których organem prowadzącym jest powiat trzebnicki, uczęszczało 2 496 uczniów, kształcących się w 136 oddziałach. Największą grupę stanowili uczniowie liceów ogólnokształcących – 887 osób oraz techników – 857 osób. W branżowych szkołach I stopnia kształciło się 530 uczniów, natomiast szkoły specjalne obejmowały 222 uczniów, stanowiących około 9% wszystkich uczniów szkół powiatowych. W szkołach ogólnodostępnych funkcjonowało 100 oddziałów, w których średnio uczyło się 23 uczniów, natomiast w 36 oddziałach szkół specjalnych średnia liczba uczniów wynosiła 6 osób.

Istotnym elementem systemu edukacji powiatowej jest kształcenie specjalne. Kształceniem specjalnym objęte są dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami posiadające orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydane przez poradnię psychologiczno-

pedagogiczną. Zadaniem placówek kształcenia specjalnego jest doprowadzenie do osiągnięcia przez dziecko maksymalnego stopnia rozwoju w granicach indywidualnego tempa pracy oraz możliwości intelektualnych i motorycznych.

Kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi realizują 2 jednostki oświatowe:

- ❖ Powiatowy Zespół Specjalnych Placówek Szkolno-Wychowawczych im. Marii Grzegorzewskiej w Trzebnicy;
- ❖ Zespół Szkół Specjalnych w Żmigrodzie.

W ramach tych placówek funkcjonują m.in. szkoły podstawowe, branżowe szkoły I stopnia, szkoły przysposabiające do pracy oraz placówki rewalidacyjno-wychowawcze. Powiat posiada rozbudowany system edukacji, uzupełniany współpracą szkół z uczelniami wyższymi, projektami edukacyjnymi oraz działalnością Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

Jednocześnie obszarem wymagającym szczególnej uwagi pozostaje poziom wyników kształcenia. W 2025 roku zdawalność egzaminu maturalnego w szkołach prowadzonych przez powiat wyniosła 75,4%, wobec 84,5% w województwie dolnośląskim i 86,1% w kraju. Szczególnie widoczna jest różnica w przypadku techników, w których zdawalność wyniosła 61,3%. Również średnie wyniki z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego były niższe od średnich wojewódzkich. W latach 2023–2025 odnotowano ponadto obniżenie średnich wyników z wszystkich trzech analizowanych przedmiotów.

System edukacyjny powiatu posiada przy tym istotny potencjał rozwojowy związany z prowadzonymi działaniami modernizacyjnymi i projektami edukacyjnymi. Obejmują one m.in. rozwój kształcenia zawodowego, doradztwo edukacyjno-zawodowe, staże i praktyki, dodatkowe kursy, zajęcia wyrównawcze i rozwijające, współpracę z uczelniami oraz doposażenie szkół. Dalsze wzmacnianie jakości kształcenia i powiązania edukacji z potrzebami rynku pracy powinno zatem stanowić jeden z istotnych kierunków rozwoju społecznego powiatu.

Sport

Powiat trzebnicki charakteryzuje się zróżnicowaną bazą sportowo-rekreacyjną, obejmującą zarówno lokalne obiekty sportowe, takie jak boiska i hale sportowe, jak również obiekty o szerszym znaczeniu, w tym pływalnie, stadiony i specjalistyczne obiekty rekreacyjne. Infrastruktura sportowa jest dostępna na terenie wszystkich sześciu gmin powiatu, jednak jej zakres i charakter są zróżnicowane w zależności od poszczególnych jednostek.

Baza sportowo-rekreacyjna **gminy Trzebnica** jest zróżnicowana i koncentruje się przede wszystkim w mieście Trzebnica. Obejmuje m.in. pływalnię „Zdrój”, Stadion Miejski „Fair Play Arena”, kompleks „Orlik”, hale sportowe, boiska oraz obiekty rekreacyjne. Uzupełnieniem infrastruktury są tereny zielone, ścieżki spacerowe, biegowe, trasy Nordic Walking i szlaki rowerowe. Obiekty sportowe znajdują się również w miejscowościach wiejskich, m.in. Ujeżdżcu Wielkim, a oferta obejmuje także bardziej specjalistyczne formy aktywności, w tym jeździectwo.

Gmina Oborniki Śląskie posiada rozbudowaną bazę sportową, obejmującą obiekty Ośrodka Sportu i Rekreacji, hale i sale sportowe, boiska przyszkolne oraz kompleksy „Orlik”. W ostatnich latach prowadzono modernizację infrastruktury, w tym hali sportowej przy OSiR, kompleksów „Orlik” oraz obiektów sportowych przy szkołach. Bazę uzupełniają obiekty służące sportom indywidualnym i rekreacji, w tym korty tenisowe oraz boiska do siatkówki plażowej.

Infrastruktura sportowa **gminy Prusice** obejmuje obiekty zlokalizowane zarówno w Prusicach, jak i w miejscowościach wiejskich. Istotnym elementem bazy jest Prusickie Centrum Fitness oraz kompleksy „Orlik” w Prusicach, Skokowej i Pawłowie Trzebnickim. Uzupełnieniem są stadion i baza sportowa MKS „Orzeł” Prusice, kompleks sportowy w Sokolowie oraz boiska i obiekty przyszkolne. Rozmieszczenie infrastruktury pozwala na prowadzenie aktywności sportowej również poza głównym ośrodkiem gminy.

Gmina Wisznia Mała charakteryzuje się rozproszoną bazą sportowo-rekreacyjną, obejmującą boiska, hale i sale sportowe, siłownie zewnętrzne oraz obiekty przeznaczone do aktywności rekreacyjnej. Ważnymi

elementami oferty są kompleks „Orlik” w Krzyżanowicach, Wrocław Golf Club, Stajnia Krzyżanowice, Aeroklub Wrocławski oraz obiekty związane z działalnością sportową i rekreacyjną. Infrastrukturę uzupełniają trasy rowerowe, Nordic Walking oraz inne tereny wykorzystywane do aktywności na świeżym powietrzu.

Baza sportowa **gminy Zawonia** opiera się przede wszystkim na obiektach przyszkolnych, boiskach i kompleksach wielofunkcyjnych. W ostatnim okresie rozwinęto kompleksy „Orlik” w Zawoni i Czeszowie, obejmujące m.in. boiska piłkarskie i wielofunkcyjne oraz dodatkową infrastrukturę sportową. Istotnym uzupełnieniem są hala sportowo-widowiskowa, mniejsze obiekty rekreacyjne oraz trasy pieszo-rowerowe. Rozwijana jest również infrastruktura rowerowa, w tym odcinek Dolnośląskiej Cyklostrady – trasy Kamienna oraz ciąg pieszo-rowerowy Zawonia–Złotów.

Gmina Żmigród posiada jedną z najbardziej zróżnicowanych baz sportowo-rekreacyjnych w powiecie. Jej głównym elementem jest infrastruktura Ośrodka Sportu i Rekreacji, obejmująca boiska piłkarskie i zaplecze sportowe, a także skatepark, ściankę wspinaczkową, park linowy i plac zabaw. Istotną część oferty stanowią również obiekty wodne – Aquagród oraz kryty kompleks „Dolnośląski Delfinek”. Bazę uzupełniają hala sportowa, kompleksy „Orlik”, korty tenisowe, bieżnia i siłownia przy Powiatowym Zespole Szkół.

Powiat trzebnicki dysponuje różnorodną i przestrzennie zróżnicowaną bazą sportowo-rekreacyjną, która umożliwia mieszkańcom korzystanie zarówno z podstawowych obiektów sportowych, jak i bardziej specjalistycznych form aktywności. Największe zróżnicowanie infrastruktury występuje w Trzebnicy, Obornikach Śląskich i Żmigrodzie, natomiast w pozostałych gminach istotną rolę odgrywają przede wszystkim obiekty lokalne, przyszkolne i wielofunkcyjne. Uzupełnieniem infrastruktury obiektowej są rozwijane trasy piesze i rowerowe oraz tereny przeznaczone do rekreacji na świeżym powietrzu. Jednocześnie zróżnicowanie wyposażenia poszczególnych gmin wskazuje na potrzebę dalszego rozwoju i modernizacji infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz poprawy jej dostępności na poziomie lokalnym.

Kultura

Na sferę kultury i dziedzictwa kulturowego w powiecie trzebnickim składają się przede wszystkim **działalność ośrodków kultury, muzeów, bibliotek i świetlic wiejskich oraz zasoby dziedzictwa architektonicznego**. Powiat jest również organizatorem i współorganizatorem wydarzeń kulturalnych oraz inicjatyw związanych z upowszechnianiem kultury, tradycji i dziedzictwa kulturowego.

Głównym ośrodkiem życia kulturalnego **gminy Trzebnica** jest Gminne Centrum Kultury i Sztuki, obejmujące m.in. działalność kulturalną, artystyczną i edukacyjną, Kino Polonia 3D oraz bibliotekę. Ofertę uzupełniają Gminne Muzeum Ziemi Trzebnickiej i Muzeum Klasztorne. Organizowane są również liczne wydarzenia artystyczne, plenerowe i związane z lokalnymi tradycjami.

Życie kulturalne **gminy Oborniki Śląskie** koncentruje się wokół Obornickiego Ośrodka Kultury, Biblioteki im. Jarosława Iwaszkiewicza oraz Kina Astra. Oferta obejmuje m.in. działalność grup i zespołów artystycznych, koncerty, spektakle, warsztaty i wystawy. Ważną część kalendarza stanowią wydarzenia plenerowe i lokalne święta organizowane również w miejscowościach wiejskich.

Działalność kulturalną w **gminie Prusice** prowadzą przede wszystkim Gminny Ośrodek Kultury i Sportu oraz Gminna Biblioteka Publiczna „Multiteka”. Istotnym miejscem organizacji wydarzeń jest Prusicki Obiekt Multifunkcyjny. Biblioteka pełni również funkcję lokalnego centrum wiedzy i kultury, organizując spotkania, wystawy, warsztaty i zajęcia dla mieszkańców.

Za działalność kulturalną i rekreacyjną w gminie **Wisznia Mała** odpowiada przede wszystkim Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji, wspierany przez Gminną Bibliotekę Publiczną. Oferta obejmuje wydarzenia kulturalne, zajęcia artystyczne, warsztaty i przedsięwzięcia związane ze sztuką, czytelnictwem oraz lokalnym dziedzictwem. Działalność uzupełniają świetlice wiejskie i lokalne miejsca aktywności.

W **gminie Zawonia** podstawę działalności kulturalnej stanowią Gminny Ośrodek Kultury oraz Gminna Biblioteka Publiczna z filią w Czeszowie. Organizowane są m.in. warsztaty, wystawy, koncerty i zajęcia artystyczne. Istotnym elementem infrastruktury jest

siedziba GOK w odrestaurowanym dawnym kościele ewangelickim, pełniącym obecnie funkcje kulturalne.

Życie kulturalne **gminy Żmigród** organizuje przede wszystkim Zespół Placówek Kultury, obejmujący Żmigrodzki Ośrodek Kultury, bibliotekę wraz z filiami, Zespół Pałacowo-Parkowy oraz świetlice wiejskie. Oferta obejmuje wydarzenia artystyczne, biblioteczne i plenerowe, a szczególną rolę odgrywa Zespół Pałacowo-Parkowy z zabytkową basztą.

Dziedzictwo kulturowe

Dziedzictwo kulturowe powiatu trzebnickiego jest **zróżnicowane i obejmuje przede wszystkim obiekty sakralne, zespoły pałacowo-parkowe, obiekty rezydencjonalne, zabytki architektury oraz pozostałości dawnych założeń obronnych**. Poszczególne gminy posiadają obiekty o różnym charakterze i wartości historycznej, stanowiące element lokalnej tożsamości oraz potencjał rozwoju turystyki kulturowej.

W **gminie Trzebnica** najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego to Międzynarodowe Sanktuarium św. Jadwigi, Pocysterski Klasztor Sióstr Boromeuszek oraz Kościół Czternastu Świętych Wspomożycieli.

W **gminie Oborniki Śląskie** wyróżniają się Kompleks Pałacowo-Parkowy w Bagnie, Pałac i Zamek w Urazie oraz Kościół pw. Wniebowzięcia NMP w Obornikach Śląskich.

W **gminie Prusice** do istotnych obiektów należą Ratusz w Prusicach, Pałac w Brzeźnie, Kościół św. Piotra i Pawła w Pawłowie Trzebnickim oraz tumba grobowa Melchiora von Hatzfelda w kościele parafialnym św. Jakuba Apostoła w Prusicach.

W **gminie Wisznia Mała** szczególne znaczenie mają Pałac w Machnicach oraz Pałac w Wiszni Małej, reprezentujące historyczną architekturę rezydencjonalną.

W **gminie Zawonia** wyróżniają się Zespół Pałacowy w Czachowie oraz drewniany kościół w Złotowie.

W **gminie Żmigród** szczególne znaczenie mają zabytkowa Baszta w Żmigrodzie oraz ruiny Pałacu Hatzfeldtów, będące charakterystycznymi elementami dziedzictwa kulturowego gminy.

Oferta kulturalna powiatu trzebnickiego jest zróżnicowana i obejmuje działalność instytucji kultury, bibliotek, świetlic wiejskich oraz liczne wydarzenia artystyczne, edukacyjne i plenerowe. Poszczególne gminy rozwijają własne formy aktywności kulturalnej i charakterystyczne wydarzenia, a sieć lokalnych

instytucji umożliwia dostęp do oferty również poza głównymi ośrodkami miejskimi. Istotnym uzupełnieniem działalności kulturalnej jest bogate i zróżnicowane dziedzictwo architektoniczne, sakralne i rezydencjonalne, które stanowi element lokalnej tożsamości oraz potencjał dla rozwoju turystyki kulturowej.

Polityka społeczna

System polityki społecznej powiatu trzebnickiego obejmuje szeroki zakres działań skierowanych do osób i rodzin wymagających wsparcia. Za realizację zadań na poziomie powiatu odpowiada przede wszystkim **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzebnicy**, które organizuje m.in. system pieczy zastępczej, wsparcie osób z niepełnosprawnościami, pomoc w sytuacjach kryzysowych oraz działania na rzecz osób usamodzielnianych.

Istotnym elementem systemu jest **piecza zastępcza**, obejmująca zarówno rodziny zastępcze, jak i placówki opiekuńczo-wychowawcze. Według stanu na koniec 2025 r. na terenie powiatu funkcjonowało 105 rodzin zastępczych, w których przebywało 151 dzieci. Powiat prowadzi również działania wspierające rodziny zastępcze, w tym szkolenia, grupy wsparcia i promocję rodzicielstwa zastępczego. Uzupełnieniem systemu są dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze działające w ramach Centrum Opiekuńczo-Wychowawczego w Obornikach Śląskich.

Znaczącą część działań stanowi wsparcie osób z niepełnosprawnościami. W 2025 r. na zadania realizowane na rzecz mieszkańców powiatu ze środków PFRON przeznaczono ponad 3,5 mln zł. Środki te wykorzystywano m.in. na rehabilitację, likwidację barier, zakup środków pomocniczych i sprzętu ortopedycznego oraz udział osób z niepełnosprawnościami w kulturze, sporcie, rekreacji i turystyce. Ważnym elementem systemu jest również Warsztat Terapii Zajęciowej w Trzebnicy oraz programy „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”, „Opieka wytchnieniowa” i „Sprawny Uczeń”.

Ochrona zdrowia

System ochrony zdrowia powiatu trzebnickiego opiera się na funkcjonowaniu placówek zapewniających mieszkańcom dostęp do leczenia szpitalnego, ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, rehabilitacji oraz ratownictwa medycznego. Kluczową rolę pełni **Szpital**

Powiat zapewnia także **całodobowe i środowiskowe formy wsparcia**. Dom Pomocy Społecznej w Obornikach Śląskich wraz z filią w Rościszewicach dysponuje łącznie 257 miejscami, natomiast Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Obornikach Śląskich przeznaczony jest dla 25 uczestników. Placówki te zapewniają opiekę, rehabilitację, terapię, aktywizację oraz działania wspierające samodzielne funkcjonowanie i integrację społeczną.

Uzupełnieniem systemu jest **interwencja kryzysowa i przeciwdziałanie przemocy**. Od września 2024 r. działa Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Trzebnicy, zapewniający specjalistyczną pomoc psychologiczną, pedagogiczną, prawną oraz wsparcie terapeuty uzależnień. W 2025 r. z jego stacjonarnego wsparcia skorzystało 89 osób. Równolegle realizowano program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową.

Istotnym elementem polityki społecznej pozostaje również **system orzekania o niepełnosprawności**. W 2025 r. do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Trzebnicy wpłynęło 2 050 wniosków, a wydano m.in. 1 666 orzeczeń dla osób powyżej 16. roku życia oraz 217 orzeczeń dotyczących dzieci. Całość systemu tworzy rozbudowaną sieć wyspecjalizowanych jednostek i usług, obejmujących pomoc, rehabilitację, opiekę, działania profilaktyczne, aktywizacyjne i integracyjne. Z uwagi na zakres realizowanych zadań istotne pozostaje dalsze utrzymywanie i rozwijanie dostępności usług społecznych na terenie powiatu.

im. Św. Jadwigi Śląskiej w Trzebnicy, dla którego podmiotem tworzącym jest Powiat Trzebnicki. Placówka oferuje szeroki zakres świadczeń medycznych, obejmujący m.in. leczenie zachowawcze i zabiegowe, położnictwo i neonatologię, chirurgię, ortopedię,

rehabilitację oraz świadczenia w ramach Szpitalnego Oddziału Ratunkowego.

W ostatnich latach działalność Szpitala rozwijała się zarówno pod względem zakresu świadczeń, jak i infrastruktury. Jednocześnie kontynuowano modernizację zaplecza medycznego, obejmującą m.in. pracownię RTG, pracownię endoskopową, blok porodowy, salę cięć cesarskich, oddział chirurgiczny oraz infrastrukturę techniczną. Rozwijano również rehabilitację i zaplecze diagnostyczne, a szpital został doposażony w nowoczesny sprzęt medyczny. Istotnym kierunkiem rozwoju placówki było również rozszerzanie zakresu dostępnych świadczeń i usług specjalistycznych.

Jednocześnie funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia napotyka na ograniczenia kadrowe i finansowe. W Szpitalu wskazywano przede wszystkim na niedobory pielęgniarek oraz lekarzy specjalistów chorób wewnętrznych, a także trudności z zapewnieniem obsady dyżurowej. Barierą pozostają również rosnące koszty wynagrodzeń, energii, diagnostyki i transportu medycznego oraz niedostosowanie poziomu

Aktywność społeczna

Aktywność społeczna mieszkańców powiatu trzebnickiego przejawia się przede wszystkim w działalności stowarzyszeń i organizacji społecznych, które podejmują inicjatywy m.in. w zakresie edukacji, kultury, sportu, wsparcia osób z niepełnosprawnościami, dzieci, młodzieży i seniorów oraz ochrony środowiska i lokalnego dziedzictwa. W latach 2021–2025 liczba takich podmiotów wzrosła z 363 do 411, czyli o około 13%, przy czym wzrost odnotowano we wszystkich gminach powiatu.

Istotnym elementem aktywności obywatelskiej jest współpraca Powiatu Trzebnickiego z organizacjami pozarządowymi, realizowana w ramach corocznego programu współpracy. W 2025 roku zawarto 159 umów na realizację zadań publicznych, a łączna wysokość środków przeznaczonych na najważniejsze obszary współpracy wyniosła 479 666,88 zł. Wspierane były przede wszystkim przedsięwzięcia z zakresu sportu,

finansowania części świadczeń przez NFZ do rzeczywistych kosztów ich realizacji. Czynniki te mogą wpływać na możliwości dalszego zwiększania dostępności świadczeń i rozwijania działalności placówki.

Uzupełnieniem systemu jest **ambulatoryjna i podstawowa opieka zdrowotna**, z której korzystanie w ostatnich latach utrzymywało się na stosunkowo wysokim poziomie.

Dopełnieniem działań leczniczych pozostaje **profilaktyka i promocja zdrowia**, w tym działania skierowane do dzieci i młodzieży. Powiat uczestniczył m.in. w kampanii „Jedz zdrowo – żyj kolorowo!”, promującej zdrowe nawyki żywieniowe i przeciwdziałającej nadwadze oraz otyłości. Całościowo system ochrony zdrowia powiatu posiada rozwinięte zaplecze szpitalne, ambulatoryjne, rehabilitacyjne i ratownicze, jednak jego dalszy rozwój wymaga utrzymania dostępności kadry medycznej, kontynuacji modernizacji infrastruktury, rozwoju diagnostyki i świadczeń specjalistycznych oraz zapewnienia odpowiednich możliwości finansowania.

kultury, edukacji, działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami oraz ekologii.

Aktywność mieszkańców wspierają również Młodzieżowa Rada Powiatu Trzebnickiego i Rada Seniorów Powiatu Trzebnickiego, umożliwiające reprezentowanie interesów młodzieży i osób starszych oraz ich udział w życiu publicznym. Uzupełnieniem aktywności organizacyjnej jest działalność Kół Gospodyń Wiejskich i innych lokalnych grup, angażujących się m.in. w pielęgnowanie tradycji i promocję lokalnych produktów.

Istotnym miernikiem uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym jest również frekwencja wyborcza. W pierwszej turze wyborów prezydenckich w 2025 roku wyniosła ona w powiecie 67,46%, wobec 63,68% w 2020 roku, i była nieznacznie wyższa od średniej krajowej. Zróżnicowanie frekwencji pomiędzy gminami wskazuje jednak na różny poziom zaangażowania mieszkańców w poszczególnych częściach powiatu.

Bezpieczeństwo publiczne

System bezpieczeństwa publicznego w powiecie trzebnickim opiera się na współpracy Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Ochotniczych Straży Pożarnych, Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego oraz Państwowego Ratownictwa Medycznego. Istotnym elementem systemu jest również rozwijanie ochrony ludności i obrony cywilnej. W ostatnich latach powiat wzmacniał zaplecze techniczne i logistyczne, m.in. poprzez zakup agregatów, zbiorników i urządzeń do zapewnienia dostaw wody i energii, sprzętu ratowniczego oraz rozwój monitoringu i łączności.

W zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego istotną rolę pełni Komenda Powiatowa Policji w Trzebnicy. W 2025 roku przeprowadzono 14 738 interwencji, a mieszkańcy zgłosili 1 758 zagrożeń za pośrednictwem Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa, z czego najwięcej dotyczyło przekraczania prędkości i nieprawidłowego parkowania. Ważnym obszarem pozostaje bezpieczeństwo drogowe – w 2025 roku odnotowano 31 wypadków i 932 kolizje, w których zginęły 4 osoby. Prowadzono również działania profilaktyczne, w tym ponad 160 spotkań z uczniami oraz debaty społeczne z mieszkańcami.

Dane dotyczące przestępczości wskazują na wzrost ogólnej liczby odnotowanych przestępstw – z 1 234 w 2021 roku do 1 760 w 2025 roku. Szczególnie zwiększyła się liczba kradzieży oraz kradzieży z włamaniem, podczas gdy liczba bójek i pobić zmniejszyła się. Jednocześnie istotnym elementem

bezpieczeństwa pozostaje ochrona przeciwpożarowa. W 2025 roku odnotowano 1 413 zdarzeń, wśród których dominowały miejscowe zagrożenia, a liczba pożarów wyniosła 423.

Istotnym uzupełnieniem systemu jest 13 jednostek OSP włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, rozmieszczonych we wszystkich sześciu gminach. Jednostki te realizują również specjalistyczne działania ratownicze. Jednocześnie ocena zabezpieczenia operacyjnego wskazuje na zróżnicowanie pomiędzy gminami – szczególnej uwagi wymaga sytuacja gminy Wisznia Mała, zakwalifikowanej do niskiego poziomu zabezpieczenia operacyjnego i wskazanej jako wymagająca wzmocnienia sieci jednostek OSP.

Całościowo powiat posiada rozbudowany system służb i jednostek odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, jednak charakter występujących zagrożeń wskazuje na potrzebę jego dalszego wzmacniania. Szczególne znaczenie mają zagrożenia związane z transportem materiałów niebezpiecznych, pożarami, zjawiskami atmosferycznymi, powodzią oraz rozwojem infrastruktury komunikacyjnej i przemysłowej. Dalsze działania powinny koncentrować się na utrzymaniu odpowiedniego wyposażenia służb, rozwoju zarządzania kryzysowego, wzmacnianiu współpracy między służbami oraz prowadzeniu działań profilaktycznych skierowanych do mieszkańców.

Wnioski dla sfery społecznej

1. Wykorzystanie potencjału demograficznego powiatu przy jednoczesnym przygotowaniu się na postępujące zmiany struktury wieku ludności. Powiat trzebnicki charakteryzuje się wzrostem liczby mieszkańców oraz dodatnim saldem migracji, co stanowi istotny potencjał rozwojowy. Jednocześnie obserwowane są niekorzystne zmiany struktury wieku, w tym wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym, spadek udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz utrzymujący się ujemny przyrost naturalny. Wymaga to prowadzenia polityki społecznej uwzględniającej zarówno potrzeby obecnych mieszkańców, jak i zmieniającą się strukturę demograficzną powiatu.

2. Wzmacnianie jakości i dostępności usług społecznych, opiekuńczych i wspierających. Powiat dysponuje rozbudowanym systemem instytucji i usług społecznych, obejmującym m.in. pieczę zastępczą, wsparcie osób z niepełnosprawnościami, pomoc osobom w kryzysie, opiekę całodobową i środowiskową oraz działania na rzecz osób usamodzielnianych. Jednocześnie zmiany demograficzne i zróżnicowane potrzeby mieszkańców wskazują na potrzebę dalszego rozwijania dostępności i różnorodności tych usług, w tym form umożliwiających możliwie samodzielne funkcjonowanie mieszkańców w środowisku lokalnym.

3. Rozwijanie potencjału edukacyjnego powiatu i lepsze powiązanie kształcenia z potrzebami mieszkańców oraz rynku pracy. Powiat posiada rozbudowaną sieć szkół ponadpodstawowych, obejmującą kształcenie ogólnokształcące, zawodowe i specjalne, a także rozwija współpracę z uczelniami i realizuje projekty podnoszące kompetencje uczniów oraz nauczycieli. Jednocześnie zróżnicowane wyniki egzaminów, szczególnie w szkolnictwie zawodowym, wskazują na potrzebę dalszego wzmocnienia jakości kształcenia, doradztwa zawodowego, praktycznej nauki zawodu oraz współpracy szkół z otoczeniem gospodarczym i edukacyjnym.

4. Wzmacnianie aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców. Rosnąca liczba organizacji społecznych, współpraca samorządu z sektorem pozarządowym oraz funkcjonowanie Młodzieżowej Rady i Rady Seniorów tworzą dobre podstawy dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Istotnym kierunkiem pozostaje dalsze wspieranie lokalnych inicjatyw, organizacji pozarządowych, wolontariatu oraz aktywności różnych grup mieszkańców, a także tworzenie warunków do ich większego udziału w życiu publicznym powiatu.

5. Rozwijanie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej jako elementu jakości życia i integracji mieszkańców. Powiat oraz poszczególne gminy dysponują zróżnicowaną ofertą kulturalną, sportową i rekreacyjną, obejmującą zarówno działalność

instytucjonalną, jak i inicjatywy organizacji społecznych. Dalszy rozwój tych obszarów powinien sprzyjać zwiększaniu aktywności mieszkańców, integracji społecznej oraz tworzeniu atrakcyjnych warunków życia, przy jednoczesnym uwzględnieniu różnic w dostępności infrastruktury i oferty pomiędzy poszczególnymi częściami powiatu.

6. Wzmacnianie bezpieczeństwa mieszkańców i odporności społeczności lokalnych. Funkcjonowanie Policji, Państwowej Straży Pożarnej, OSP, systemu zarządzania kryzysowego i ratownictwa medycznego zapewnia podstawy sprawnego reagowania na zagrożenia. Jednocześnie występowanie zagrożeń komunikacyjnych, pożarowych, atmosferycznych i innych sytuacji kryzysowych wskazuje na potrzebę dalszego wzmocnienia wyposażenia służb, systemów zarządzania kryzysowego, współpracy między jednostkami oraz działań profilaktycznych i edukacyjnych.

7. Wykorzystanie bliskości Wrocławia jako czynnika wzmacniającego atrakcyjność społeczną powiatu. Położenie powiatu w bezpośrednim sąsiedztwie Wrocławia oraz obserwowany napływ mieszkańców tworzą korzystne warunki dla rozwoju funkcji mieszkaniowych, usługowych i społecznych. Jednocześnie wymaga to dostosowywania infrastruktury i usług publicznych do zmieniającej się liczby oraz struktury mieszkańców, tak aby wzrost liczby ludności przekładał się na utrzymanie wysokiej jakości życia.

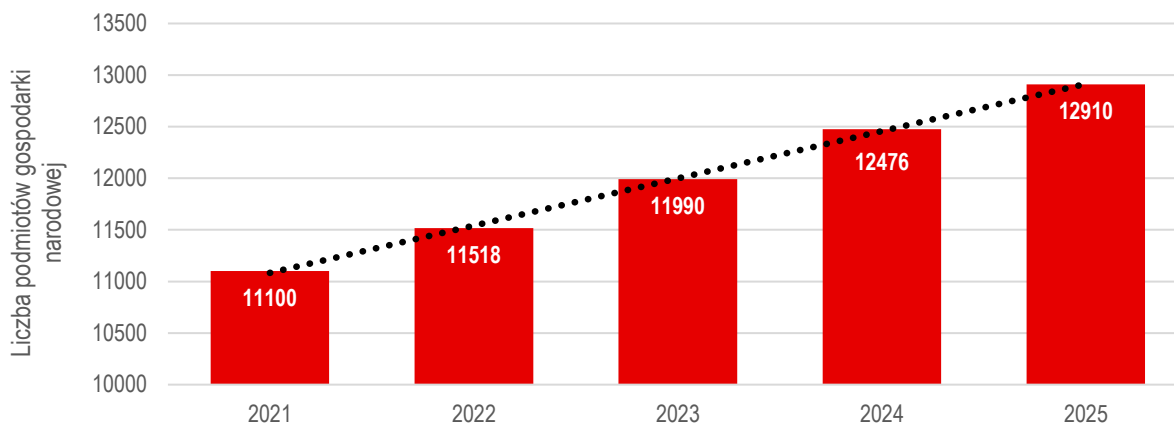
1.2. Sfera gospodarcza

Podmioty gospodarcze i lokalny rynek pracy

Podmioty gospodarcze stanowią istotny element struktury gospodarczej powiatu trzebnickiego, wpływając na poziom przedsiębiorczości, dostępność miejsc pracy oraz możliwości rozwoju lokalnej gospodarki. W strukturze działalności gospodarczej dominują podmioty związane przede wszystkim z budownictwem (sekcja F), handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą pojazdów samochodowych i motocykli (sekcja G), działalnością profesjonalną, naukową i techniczną (sekcja M), przetwórstwem przemysłowym (sekcja C) oraz pozostałą działalnością usługową i gospodarstwami domowymi zatrudniającymi pracowników (sekcja S i T). Istotną część lokalnej gospodarki stanowią również

podmioty działające w transporcie i gospodarce magazynowej, działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości, opiece zdrowotnej i pomocy społecznej oraz informacji i komunikacji.

Gospodarka powiatu trzebnickiego charakteryzuje się **systematycznym wzrostem liczby podmiotów gospodarczych** oraz znaczącym udziałem sektora prywatnego. W 2025 roku w rejestrze REGON figurowało **12 910 podmiotów**, wobec 11 100 w 2021 roku, co oznacza wzrost o około 16,3%. Największą grupę stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, których w 2025 roku było 9 879.

Wykres 3 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na terenie powiatu trzebnickiego w latach 2021-2025

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS*.

Lokalna gospodarka jest zróżnicowana branżowo, a największe znaczenie mają budownictwo, handel i naprawa pojazdów, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna oraz przetwórstwo przemysłowe. Istotną rolę odgrywają również przedsiębiorstwa związane z transportem, gospodarką magazynową, nieruchomościami, opieką zdrowotną i usługami. Zróżnicowanie to ogranicza uzależnienie gospodarki powiatu od jednego rodzaju działalności i tworzy różnorodną bazę lokalnych przedsiębiorstw.

Charakterystyczną cechą gospodarki powiatu jest zdecydowana dominacja mikroprzedsiębiorstw. W 2025 roku podmioty zatrudniające do 9 osób stanowiły około 97,5% wszystkich jednostek wpisanych do rejestru REGON. Jednocześnie na terenie powiatu funkcjonują

większe przedsiębiorstwa produkcyjne i usługowe, skupione przede wszystkim w Trzebnicy, Siemianicach, Prusicach i Żmigrodzie. Ich obecność uzupełnia strukturę opartą na małych podmiotach i ma znaczenie dla lokalnego rynku pracy.

Ogólna sytuacja gospodarcza powiatu trzebnickiego wskazuje zatem na rozwijającą się i zróżnicowaną bazę przedsiębiorczości, opartą przede wszystkim na aktywności sektora prywatnego i licznych mikroprzedsiębiorstwach, ale uzupełnianą przez większe podmioty reprezentujące różne sektory gospodarki. Potencjał ten, w połączeniu z korzystnym położeniem powiatu i jego dostępnością komunikacyjną, stanowi istotną podstawę dalszego rozwoju gospodarczego.

Bezrobocie

Sytuacja na rynku pracy w powiecie trzebnickim charakteryzuje się relatywnie niskim poziomem bezrobocia, jednak od 2025 roku obserwowany jest jego wzrost. W maju 2026 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy pozostawały 1 834 osoby bezrobotne, a stopa bezrobocia na koniec kwietnia wynosiła 6,3%, nieznacznie powyżej poziomu notowanego w Polsce i województwie dolnośląskim. Jednocześnie dane z pierwszych miesięcy 2026 roku wskazują na zmniejszenie liczby bezrobotnych w kwietniu i maju.

Istotną cechą struktury bezrobocia jest znaczny udział osób długotrwale pozostających bez pracy – w maju 2026 roku stanowiły one 45,7% wszystkich zarejestrowanych. Relatywnie liczną grupę tworzyły również osoby o niższym poziomie wykształcenia oraz osoby z krótszym stażem pracy. Bezrobocie dotyczyło zarówno osób młodych, rozpoczynających aktywność zawodową, jak i osób powyżej 50. roku życia, co wskazuje na zróżnicowany charakter problemów występujących na lokalnym rynku pracy.

Sytuacja jest również zróżnicowana przestrzennie. W 2025 roku najwyższy udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym występował w gminie Żmigród, a najniższy w gminie Wisznia Mała. We wszystkich gminach wartość tego

wskaźnika była wyższa niż w 2021 roku, choć skala zmian była różna. Zróżnicowanie poziomu bezrobocia wskazuje na odmienną sytuację poszczególnych lokalnych rynków pracy w obrębie powiatu.

Jednocześnie dane dotyczące aktywizacji zawodowej wskazują na utrzymywanie się przepływów pomiędzy bezrobociem a zatrudnieniem. W okresie styczeń–maj 2026 roku z ewidencji PUP wyłączono 933 osoby,

z czego 607 podjęło pracę. W porównaniu z analogicznym okresem 2025 roku liczba nowych rejestracji bezrobotnych zmniejszyła się, natomiast wzrosła liczba osób wyłączonych z ewidencji z powodu podjęcia zatrudnienia. Wskazuje to na aktywność lokalnego rynku pracy, przy jednoczesnym utrzymywaniu się grup osób wymagających wsparcia w powrocie lub wejściu na rynek pracy.

Turystyka i rekreacja

Powiat trzebnicki posiada zróżnicowany potencjał turystyczny i rekreacyjny, wynikający z walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych. Szczególne znaczenie mają Wzgórza Trzebnickie, Dolina Baryczy oraz kompleksy leśne, które tworzą dobre warunki dla turystyki pieszej, rowerowej i przyrodniczej. Korzystnym czynnikiem jest również położenie powiatu w sąsiedztwie Wrocławia, sprzyjające rozwojowi turystyki weekendowej i jednodniowej.

Istotnym atutem jest rozwinięta i zróżnicowana sieć tras turystycznych, obejmująca około 30 ścieżek rowerowych oraz liczne szlaki piesze. Szczególne znaczenie ma Trzebnicka Pętla Rowerowa, której przebieg obejmuje wszystkie gminy powiatu. Oferta aktywnego wypoczynku uzupełniana jest przez trasy konne, sporty wodne i zimowe, loty widokowe oraz różnorodne obiekty rekreacyjne.

Potencjał turystyczny powiatu wzmacnia bogate dziedzictwo kulturowe, obejmujące zabytki sakralne, pałace, zespoły pałacowo-parkowe oraz inne obiekty historyczne znajdujące się we wszystkich sześciu gminach. Szczególne znaczenie mają m.in. sanktuarium św. Jadwigi w Trzebnicy, zespół pałacowo-parkowy w Żmigrodzie, obiekty w Bagnie i Urazie oraz zabytki Zawoni, Wiszni Małej i Prusic. Stwarza to możliwość łączenia turystyki aktywnej z przyrodniczą i kulturową.

Rozwój turystyki uzupełnia infrastruktura rekreacyjna, obejmująca m.in. stadiony, boiska, hale sportowe,

plywalnie, aquaparki, skateparki i siłownie zewnętrzne. Powiat prowadzi również działania promocyjne, prezentując swoje walory turystyczne, ofertę rowerową oraz lokalne produkty podczas wydarzeń regionalnych, krajowych i międzynarodowych. Połączenie walorów przyrodniczych i kulturowych z lokalną gastronomią i produktami stanowi dodatkowy element kształtowania oferty turystycznej.

Jednocześnie baza noclegowa pozostaje stosunkowo niewielka i stabilna pod względem liczby obiektów. W 2025 roku funkcjonowało 11 obiektów noclegowych, dysponujących 612 miejscami, przy czym zdecydowana większość miejsc dostępna była w obiektach całorocznych. W tym samym roku z noclegów skorzystało 28 072 turystów – niemal dwukrotnie więcej niż w 2021 roku. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w latach 2024–2025 utrzymywał się na poziomie około 23%.

Całościowo powiat trzebnicki dysponuje dużym i zróżnicowanym potencjałem turystycznym, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej, przyrodniczej i kulturowej. Rozwinięta sieć tras, walory krajobrazowe i przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe oraz podejmowane działania promocyjne tworzą podstawy dalszego rozwoju tej funkcji. Jednocześnie istotnym elementem pozostaje dalsze wykorzystanie istniejących walorów oraz rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, w szczególności bazy noclegowej.

Programy współpracy powiatu trzebnickiego z innymi Jednostkami

Współpraca powiatu trzebnickiego z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz partnerami zagranicznymi stanowi element działań związanych z wymianą doświadczeń, realizacją wspólnych przedsięwzięć oraz wzmacnianiem potencjału rozwojowego powiatu. Obejmuje ona różnorodne obszary, w tym edukację, kulturę, turystykę, ochronę zdrowia, politykę społeczną, gospodarkę, geodezję i kartografię oraz rozwój lokalny.

W zakresie **współpracy zagranicznej** powiat trzebnicki współpracuje z regionem **Goslar w Niemczech**, z którym współpraca rozpoczęła się w 2001 roku, oraz z regionem **Shuakhevi w Gruzji**, z którym współpraca prowadzona jest od 2023 roku. W ramach partnerstw podejmowane są działania dotyczące m.in. kultury, edukacji, ochrony zdrowia, polityki społecznej, turystyki i gospodarki, a także wymiany doświadczeń pomiędzy samorządami i ich instytucjami. W ostatnim okresie powiat podejmował również kontakty z przedstawicielami Republiki Korei, związane z wymianą doświadczeń i możliwościami współpracy.

Istotnym elementem współpracy jest również **członkostwo powiatu w związkach i stowarzyszeniach samorządowych**. Powiat trzebnicki należy do Związku Powiatów Polskich, co umożliwia

reprezentowanie interesów powiatów oraz wymianę doświadczeń na poziomie krajowym. Jest również członkiem Związku Powiatów Województwa Dolnośląskiego, którego działalność koncentruje się m.in. na współpracy w zakresie geodezji, kartografii i cyfryzacji zasobu geodezyjnego.

Powiat uczestniczy ponadto w działalności **Dolnośląskiej Krainy Rowerowej**, wspierającej rozwój i promocję turystyki rowerowej oraz infrastruktury rowerowej na północy województwa, a także **Lokalne Grupy Działania „Kraina Wzgórz Trzebnickich”**, ukierunkowanej na rozwój lokalny, aktywizację mieszkańców i wspieranie lokalnych inicjatyw. Udział w tego rodzaju strukturach pozwala na współpracę z innymi samorządami i podmiotami lokalnymi oraz podejmowanie działań wykraczających poza granice administracyjne powiatu.

Całość współpracy tworzy sieć relacji regionalnych, krajowych i międzynarodowych, która umożliwia wymianę doświadczeń, realizację wspólnych przedsięwzięć oraz promocję potencjału powiatu trzebnickiego. Szczególne znaczenie mają obszary związane z turystyką, rozwojem lokalnym, geodezją i kartografią, a także współpracą samorządową i aktywizacją społeczności lokalnych.

Wnioski dla sfery gospodarczej

1. Powiat trzebnicki posiada rozwijającą się i zróżnicowaną bazę gospodarczą, której podstawę stanowi sektor prywatny oraz liczne mikroprzedsiębiorstwa. Wzrost liczby podmiotów gospodarczych wskazuje na utrzymującą się aktywność przedsiębiorczą mieszkańców, natomiast obecność większych przedsiębiorstw reprezentujących różne branże stanowi uzupełnienie lokalnej struktury gospodarczej.

2. Korzystne położenie komunikacyjne i funkcjonalne powiatu stanowi istotny potencjał gospodarczy. Bliskość Wrocławia oraz przebieg ważnych tras komunikacyjnych, w tym dróg S5, S8 i DK15, sprzyjają dostępności powiatu, powiązaniom z większym rynkiem pracy oraz możliwościom rozwoju działalności gospodarczej. Jednocześnie powiat posiada zróżnicowaną strukturę przestrzenną i gospodarczą poszczególnych gmin.

3. Lokalna gospodarka charakteryzuje się znaczącym zróżnicowaniem branżowym, obejmując działalność budowlaną, handlową, przemysłową, profesjonalną i usługową, a także transport, gospodarkę magazynową, nieruchomości oraz usługi społeczne. Obecność przedsiębiorstw reprezentujących różne sektory stanowi podstawę dywersyfikacji gospodarczej i zwiększa zróżnicowanie lokalnego rynku pracy.

4. Istotnym wyzwaniem pozostaje sytuacja na lokalnym rynku pracy. Pomimo relatywnie niskiego poziomu bezrobocia, od 2025 roku obserwowany jest jego wzrost, a część osób pozostających bez pracy stanowią osoby długotrwale bezrobotne, o niższym poziomie wykształcenia lub krótszym stażu zawodowym. Jednocześnie znacząca część osób opuszczających ewidencję PUP podejmuje zatrudnienie, co wskazuje na aktywność lokalnego rynku pracy i możliwość powrotu części osób bezrobotnych do zatrudnienia.

5. Potencjał gospodarczy powiatu uzupełniają walory turystyczne, przyrodnicze i kulturowe, w szczególności Wzgórza Trzebnickie i Dolina Baryczy, rozwijająca się infrastruktura rowerowa i rekreacyjna oraz lokalne produkty. Rosnąca liczba osób korzystających z bazy noclegowej wskazuje na zwiększające się zainteresowanie ofertą turystyczną powiatu, przy jednocześnie stosunkowo niewielkiej bazie noclegowej.

6. Sytuacja finansowa powiatu pozostaje istotnym uwarunkowaniem jego możliwości rozwojowych. W latach 2023–2025 dochody powiatu rosły, a jednocześnie zwiększały się wydatki oraz deficyt budżetowy. Pozytywnym elementem pozostawało utrzymywanie dodatniej nadwyżki operacyjnej, jednak

równocześnie wzrastało zadłużenie powiatu. Oznacza to konieczność uwzględniania możliwości finansowych przy planowaniu dalszego rozwoju i realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych.

7. Istotnym potencjałem rozwojowym pozostaje współpraca powiatu z innymi samorządami i podmiotami gospodarczymi oraz udział w strukturach regionalnych i ponadlokalnych. Członkostwo w organizacjach i stowarzyszeniach związanych m.in. z rozwojem turystyki, reprezentacją samorządową i rozwojem lokalnym tworzy możliwości wymiany doświadczeń, wspólnego realizowania przedsięwzięć oraz wzmacniania pozycji powiatu w otoczeniu regionalnym.

1.3. Sfera przestrzenna

Gospodarka przestrzenna

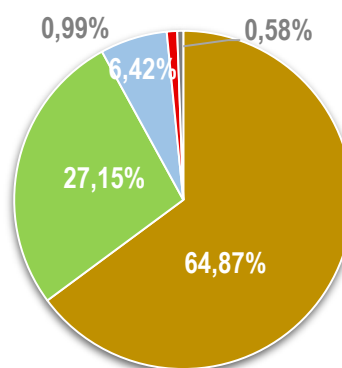
Gospodarka przestrzenna powiatu trzebnickiego opiera się przede wszystkim na miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, które określają przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenów. W latach 2020–2024 udział powierzchni objętej MPZP wzrósł z 43,9% do 45,5%, co oznacza, że niemal połowa powierzchni powiatu objęta jest obowiązującymi planami.

Struktura przestrzenna i uwarunkowania

Struktura przestrzenna powiatu trzebnickiego kształtowana jest przede wszystkim przez rozległe tereny rolnicze i leśne, uzupełnione przez obszary zabudowane, komunikacyjne i wodne. Istotny wpływ na sposób zagospodarowania mają Wzgórza Trzebnickie, Dolina Baryczy, kompleksy leśne, doliny rzeczne oraz obszary

Stopień pokrycia planami miejscowymi istotnie różni się pomiędzy gminami. Pełnym pokryciem MPZP charakteryzują się Oborniki Śląskie, wysokim udziałem – Wisznia Mała i Zawonia, natomiast niższy poziom występuje w Prusicach, Trzebnicy i Żmigrodzie. Oznacza to odmienne uwarunkowania prowadzenia polityki przestrzennej w poszczególnych częściach powiatu.

- użytki rolne i nieużytki
- grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione
- grunty pod wodami
- grunty zabudowane i zurbanizowane
- tereny różne

Wykres 4 Kierunki wykorzystania powierzchni powiatu trzebnickiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUGiK, Zestawienia zbiorcze EGIB według stanu na 1 stycznia 2026 r. chronione.

Na strukturę przestrzenną wpływa również rozwinięty układ komunikacyjny, w tym droga S5 oraz linie kolejowe zapewniające powiązania z Wrocławiem i innymi częściami regionu.

Istotnym uwarunkowaniem pozostaje konieczność równoważenia rozwoju zabudowy z ochroną zasobów

przyrodniczych, rolniczych i krajobrazowych. Wielofunkcyjny charakter przestrzeni stwarza możliwości rozwoju funkcji mieszkaniowych, gospodarczych, turystycznych i rekreacyjnych, przy jednoczesnym uwzględnieniu ograniczeń wynikających z uwarunkowań środowiskowych i krajobrazowych.

Mieszkalnictwo

Zasób mieszkaniowy powiatu trzebnickiego systematycznie się zwiększa – w latach 2021–2025 liczba mieszkań wzrosła o około 7,2%, a ich łączna powierzchnia użytkowa o około 9,1%. Jednocześnie przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na 1 osobę w powiecie wyniosła w 2025 r. 35,2 m², czyli więcej niż średnio w województwie dolnośląskim i w Polsce.

Największą powierzchnię użytkową mieszkań na osobę odnotowano w gminie Wisznia Mała, a najmniejszą w Prusicach. Rosnący zasób mieszkaniowy oraz relatywnie korzystne warunki powierzchniowe stanowią sprzyjające uwarunkowanie rozwoju funkcji mieszkaniowej, przy jednoczesnej potrzebie racjonalnego kształtowania nowych terenów zabudowy.

Geodezja, kartografia i kataster

Powiatowy zasób geodezyjny i kartograficzny stanowi ważne zaplecze dla gospodarki przestrzennej, dostarczając informacji o nieruchomościach, budynkach, sieciach uzbrojenia terenu i zagospodarowaniu przestrzeni. Według stanu na koniec 2025 r. ewidencja obejmowała ponad 96 tys. działek i 50 tys. budynków, a w ciągu roku wprowadzono do niej ponad 7 tys. zmian.

Istotnym kierunkiem pozostaje aktualizacja i cyfryzacja danych przestrzennych, w tym rozwój baz EGiB, GESUT i BDOT500 oraz elektronicznej obsługi spraw. Działania realizowane w ramach projektu PEUG II wspierają modernizację systemów i poprawę dostępności danych wykorzystywanych przez mieszkańców, inwestorów i administrację w procesach gospodarowania przestrzenią.

Infrastruktura techniczna

Infrastruktura techniczna powiatu trzebnickiego obejmuje sieci wodociągowe, kanalizacyjne, gazowe, ciepłownicze i elektroenergetyczne. Najlepiej rozwinięta jest sieć wodociągowa, z której w 2024 r. korzystało 96,7% mieszkańców powiatu – więcej niż średnio w województwie dolnośląskim i w Polsce. Wszystkie gminy charakteryzowały się dostępem do wodociągu dla co najmniej 94% mieszkańców.

Największym wyzwaniem pozostaje infrastruktura kanalizacyjna. Z sieci korzystało 46,6% mieszkańców powiatu, przy czym dostępność była znacznie wyższa w miastach niż na obszarach wiejskich. Poziom skanalizowania pozostaje również wyraźnie niższy od średniej wojewódzkiej i krajowej, co wskazuje na potrzebę dalszej rozbudowy sieci, szczególnie na terenach wiejskich.

Sieć gazowa obejmowała 43,7% mieszkańców powiatu, a jej dostępność była bardzo nierówna pomiędzy gminami – od 0,4% w Prusicach do 52,2% w Trzebnicy. Poziom gazyfikacji powiatu pozostawał niższy od średniej dla województwa i kraju. W zakresie zaopatrzenia w ciepło istotną cechą jest natomiast dominacja indywidualnych źródeł ogrzewania.

Powiat posiada rozwinięty system elektroenergetyczny, obejmujący sieci wysokiego, średniego i niskiego napięcia oraz stacje elektroenergetyczne i transformatorowe. Planowana modernizacja i rozbudowa sieci ma zwiększać niezawodność dostaw, możliwości przyłączania nowych odbiorców oraz rozwój OZE i magazynów energii. Jednocześnie zużycie energii elektrycznej na mieszkańca jest wyższe niż średnio w województwie i Polsce.

Infrastruktura drogowa i dostępność komunikacyjna

Powiat trzebnicki posiada dobrze rozwinięty układ komunikacyjny, na który składają się drogi ekspresowe S5 i S8, droga krajowa nr 15, drogi wojewódzkie oraz sieć dróg powiatowych i gminnych. Szczególne znaczenie ma położenie powiatu w sąsiedztwie Wrocławia oraz połączenia drogowe z Poznaniem i północną częścią kraju. Sieć dróg powiatowych obejmuje 461,9 km dróg, 57 mostów, 4 wiadukty i 463 przepusty.

Gęstość dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni jest wyższa niż średnio w województwie i Polsce, zarówno w odniesieniu do powierzchni, jak i liczby mieszkańców. Jednocześnie powiat systematycznie modernizuje istniejącą infrastrukturę, realizując inwestycje dotyczące przebudowy dróg, budowy chodników, poprawy bezpieczeństwa oraz rozwoju infrastruktury rowerowej.

W latach 2021–2025 powiat trzebnicki realizował liczne inwestycje związane z przebudową i modernizacją dróg powiatowych, budową chodników oraz poprawą bezpieczeństwa ruchu. Wśród większych przedsięwzięć

znalazły się m.in. przebudowy dróg Ludgierzowice–Rzędziszowice, Prusice–Ligotka oraz inwestycje w Szymanowie, Brzeziu, Ujeźdźcu Wielkim i na odcinku Krzyżanowice–Psary.

Równolegle rozwijana jest infrastruktura rowerowa, często w połączeniu z modernizacją istniejących dróg. Na kolejne lata zaplanowano m.in. budowę ścieżki rowerowej przy drodze Wisznia Mała–Pierwoszków oraz inwestycje na trasach Domanowice–Kaszyce Milickie i Żmigród–Węglewo. Działania te uzupełniają inwestycje w chodniki, przejścia dla pieszych i infrastrukturę przystankową, zwiększając dostępność i bezpieczeństwo transportowe mieszkańców.

Ważnym kierunkiem działań jest poprawa dostępności poszczególnych miejscowości i rozwój alternatywnych form przemieszczania się. Realizowane i planowane inwestycje łączą modernizację dróg z budową ścieżek rowerowych, chodników i infrastruktury związanej z transportem publicznym. Dalsza poprawa stanu dróg i bezpieczeństwa ruchu pozostaje istotnym elementem rozwoju systemu transportowego powiatu.

Komunikacja publiczna

Publiczny transport zbiorowy w powiecie trzebnickim wymaga dalszego rozwoju, szczególnie w zakresie ograniczania wykluczenia transportowego i poprawy połączeń pomiędzy mniejszymi miejscowościami a głównymi ośrodkami. Badania preferencji komunikacyjnych przeprowadzone w 2025 r. wskazały na dominację transportu indywidualnego oraz znaczenie połączeń w kierunkach Trzebnica–Wrocław i Poznań–Żmigród–Oborniki Śląskie–Wrocław.

Odpowiedzią na te potrzeby jest przygotowywana sieć czterech powiatowych linii autobusowych, obejmująca

wszystkie gminy powiatu i łącząca mniejsze miejscowości z większymi ośrodkami. Planowane połączenia mają być powiązane z transportem kolejowym, tworząc bardziej spójny system przesiadkowy. Pilotażowe uruchomienie przewidziano na okres wrzesień–grudzień 2026 r.

Rozwój transportu zbiorowego może przyczynić się do poprawy dostępności usług i miejsc pracy, zwiększenia możliwości przemieszczania się mieszkańców oraz ograniczenia zależności od transportu indywidualnego, szczególnie na obszarach oddalonych od głównych tras i linii kolejowych.

Transport kolejowy

Transport kolejowy stanowi ważny element systemu komunikacyjnego powiatu trzebnickiego, zapewniając połączenia z Wrocławiem oraz północną częścią regionu. Przez teren powiatu przebiegają linie kolejowe nr 271 Wrocław Główny–Poznań Główny oraz nr 326 Wrocław Psie Pole–Trzebnica.

Istotne znaczenie ma udział powiatu w Dolnośląskiej Kolei Aglomeracyjnej, w ramach której współfinansowane są połączenia Wrocław–Korzeńsko oraz Wrocław–Trzebnica. Rozwój tych połączeń wzmacnia integrację

powiatu z aglomeracją wrocławską i poprawia możliwości dojazdu mieszkańców do Wrocławia.

Dalszy rozwój transportu kolejowego obejmuje również poprawę bezpieczeństwa infrastruktury, w tym planowaną budowę bezkolizyjnego skrzyżowania drogowo-kolejowego w Skokowej. Istotnym kierunkiem pozostaje także integracja kolei z planowaną siecią powiatowych linii autobusowych, co może zwiększyć dostępność transportu zbiorowego dla mieszkańców miejscowości oddalonych od stacji kolejowych.

Wnioski dla sfery przestrzenne

1. Powiat trzebnicki posiada korzystne uwarunkowania dla rozwoju przestrzennego, wynikające z położenia w sąsiedztwie Wrocławia, rozwiniętego układu komunikacyjnego oraz występowania terenów o funkcjach mieszkaniowych, gospodarczych, rolniczych, leśnych, turystycznych i rekreacyjnych. Jednocześnie dalszy rozwój powinien uwzględniać ograniczenia wynikające z uwarunkowań środowiskowych i krajobrazowych.

2. Istotnym potencjałem pozostaje dostępność komunikacyjna powiatu. Przebieg dróg S5, S8 i DK15, rozbudowana sieć dróg lokalnych oraz linie kolejowe nr 271 i 326 zapewniają powiązania z Wrocławiem i innymi ośrodkami regionu. Zasadne jest dalsze wzmacnianie tych powiązań oraz poprawa jakości i bezpieczeństwa infrastruktury transportowej.

3. Rozwój funkcji mieszkaniowej stanowi ważny kierunek zmian przestrzennych, szczególnie w południowej części powiatu pozostającej pod wpływem Wrocławia. Rosnący zasób mieszkaniowy i relatywnie wysoka powierzchnia użytkowa mieszkań tworzą korzystne warunki dla osadnictwa, jednak rozwój nowych terenów zabudowy powinien być powiązany z dostępnością infrastruktury technicznej, transportowej i usług publicznych.

4. Istotnym wyzwaniem pozostaje poprawa dostępności infrastruktury technicznej, przede wszystkim sieci kanalizacyjnej i gazowej. Szczegółnej uwagi wymagają obszary wiejskie oraz gminy o najniższym poziomie wyposażenia w tę sieć, co ma

znaczenie zarówno dla jakości życia mieszkańców, jak i możliwości dalszego rozwoju osadnictwa.

5. Kształtowanie przestrzeni wymaga większej integracji transportu zbiorowego, obejmującej rozwój połączeń autobusowych, wykorzystanie potencjału kolei oraz tworzenie dogodnych możliwości przesiadkowych. Planowana sieć powiatowych linii autobusowych oraz współpraca w ramach Dolnośląskiej Kolei Aglomeracyjnej tworzą podstawę do poprawy dostępności komunikacyjnej miejscowości położonych poza głównymi korytarzami transportowymi.

6. Istotnym elementem prowadzenia polityki przestrzennej pozostaje rozwój i aktualizacja informacji przestrzennej. Funkcjonowanie powiatowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz rozwój baz EGiB, GESUT i BDOT500 tworzą zaplecze informacyjne dla sprawnego gospodarowania przestrzenią. Dalsza cyfryzacja i aktualizacja danych może wspierać zarówno administrację, jak i mieszkańców oraz inwestorów.

7. Dalsze kształtowanie struktury przestrzennej powinno opierać się na równoważeniu potrzeb rozwojowych z ochroną zasobów otwartych. Rozległe tereny rolnicze i leśne, doliny rzeczne, Wzgórza Trzebnickie, Dolina Baryczy oraz obszary chronione stanowią ważny element potencjału powiatu, a jednocześnie ograniczają możliwość dowolnego przekształcania części terenów. Wymaga to racjonalnego lokalizowania nowych funkcji i przeciwdziałania niekontrolowanemu rozpraszaniu zabudowy.

1.4. Sfera klimatyczno-środowiskowa

Klimat i uwarunkowania naturalne

Powiat trzebnicki położony jest w obrębie klimatu umiarkowanego ciepłego, z przeciętną roczną temperaturą około 8°C i roczną sumą opadów na poziomie około 563 mm. Warunki klimatyczne kształtują m.in. ukształtowanie terenu, doliny rzeczne, kompleksy leśne i tereny rolnicze. Istotnym potencjałem są również warunki do wykorzystania energii odnawialnej, związane z korzystnymi warunkami wiatrowymi i nasłonecznieniem.

Powiat trzebnicki należy w całości do dorzecza Odry i posiada rozbudowaną sieć hydrograficzną obejmującą m.in. Odrę, Widawę, Barycz i Orlę, a także liczne mniejsze ciekły, rowy, kanały oraz stawy. Szczególne znaczenie przyrodnicze i krajobrazowe ma Dolina Baryczy wraz z kompleksem stawów w północnej części powiatu. Uzupełnieniem zasobów powierzchniowych są

wody podziemne, w tym GZWP nr 303 „Pradolina Barycz–Głogów (E)”.

Powiat posiada znaczący udział gruntów rolnych, które zajmują około 65% jego powierzchni, oraz gruntów leśnych – około 27%. Występują tu zarówno gleby o wysokiej wartości użytkowej, m.in. na Wzgórzach Trzebnickich i w gminie Wisznia Mała, jak i gleby słabsze. Istotnym wyzwaniem pozostaje podatność gleb na suszę oraz presja związana z rolnictwem, rozwojem zabudowy i transportem. Jednocześnie na terenie powiatu nie wskazano historycznych miejsc zanieczyszczenia powierzchni ziemi. Występowanie złóż kopalin wiąże się natomiast z potrzebą właściwego zagospodarowania i rekultywacji terenów poeksploatacyjnych.

Ochrona przyrody i obszary chronione

Powiat trzebnicki posiada cenne walory przyrodnicze i krajobrazowe, związane przede wszystkim z Doliną Baryczy, Wzgórzami Trzebnickimi, kompleksami leśnymi, dolinami rzecznyymi oraz licznymi stawami i zbiornikami wodnymi. Zasoby te stanowią potencjał dla rozwoju turystyki i rekreacji, a jednocześnie wymagają uwzględnienia w procesach zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie powiatu występuje siedem form ochrony przyrody:

- ❖ obszary Natura 2000,
- ❖ rezerваты przyrody,
- ❖ park krajobrazowy – Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy”,
- ❖ obszar chronionego krajobrazu – Obszar Chronionego Krajobrazu „Wzgórze Trzebnickie”,
- ❖ użytki ekologiczne,
- ❖ stanowisko dokumentacyjne – „Lessy Winnej Góry”,
- ❖ pomniki przyrody.

Wśród **obszarów Natura 2000** znajdujących się na terenie powiatu występują obszary: Dolina Baryczy, Dolina Łachy, Ostoja nad Baryczą, Wzgórze

Warzęgowskie, Skoroszowskie Łąki, Jodłowice oraz Dolina Widawy.

W granicach powiatu znajdują się również **rezerваты przyrody**: „Radziadz”, „Jodłowice”, „Stawy Milickie”, „Las Bukowy w Skarszynie” oraz „Olszyny Niezgodzkie”.

Szczególne znaczenie ma **Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy”**, obejmujący na terenie powiatu części gmin Prusice, Trzebnica i Żmigród, oraz **Obszar Chronionego Krajobrazu „Wzgórze Trzebnickie”** o powierzchni około 3 440 ha.

Uzupełnieniem systemu ochrony są **57 użytków ekologicznych, stanowisko dokumentacyjne „Lessy Winnej Góry”** oraz **198 pomników przyrody**.

Obszary prawnie chronione obejmowały około 24% powierzchni powiatu,

Istotnym elementem systemu przyrodniczego są również korytarze ekologiczne, związane przede wszystkim z dolinami rzecznyymi, kompleksami leśnymi i terenami podmokłymi. Ich zachowanie ma znaczenie dla ciągłości siedlisk i ograniczania fragmentacji środowiska.

W zakresie polityki środowiskowej powiat posiada „Program ochrony środowiska dla powiatu trzebnickiego na lata 2020–2023 z perspektywą do roku 2027”, przyjęty jako dokument określający cele i kierunki działań w zakresie ochrony środowiska. Program obejmuje 10 obszarów interwencji i stanowi podstawę planowania działań związanych m.in. z ochroną powietrza, wód,

powierzchni ziemi, zasobów przyrodniczych, gospodarką odpadami oraz adaptacją do zmian klimatu.

Zagrożenie powodzią i suszą

Powiat trzebnicki jest w całości położony w regionie wodnym Środkowej Odry, w dorzeczu Odry. Uwarunkowania hydrograficzne powiatu kształtowane są m.in. przez pasmo Wzgórz Trzebnickich, rozdzielające południową i północną część powiatu. W części południowej istotną rolę odgrywają Odra i Widawa, natomiast w części północnej występuje rozbudowana sieć cieków, rowów, kanałów, systemów melioracyjnych i stawów związanych przede wszystkim z dorzeczem Baryczy.

Zagrożenie suszą na terenie powiatu trzebnickiego obejmuje suszę atmosferyczną, rolniczą, hydrologiczną oraz hydrogeologiczną. Szczególne znaczenie ma zagrożenie suszą rolniczą – wszystkie gminy powiatu zostały zakwalifikowane do obszarów silnie zagrożonych. Wysoki poziom zagrożenia dotyczy również suszy atmosferycznej i hydrologicznej, przy czym jego natężenie różni się pomiędzy poszczególnymi gminami.

Istotnym uwarunkowaniem pozostaje rolnicze wykorzystanie znacznej części powierzchni powiatu, co zwiększa znaczenie dostępności zasobów wodnych dla funkcjonowania gospodarki rolnej. Jednocześnie występowanie okresów niedoboru opadów oraz przesuszania gleb może zwiększać zapotrzebowanie na wodę, w tym na potrzeby nawodnień. Z tego względu istotne znaczenie ma zwiększanie retencji oraz ograniczanie szybkiego odpływu wód.

Ważnym zasobem wymagającym ochrony są również wody podziemne, w tym zasoby Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 303. Działania związane z ograniczaniem zużycia wody, zwiększaniem retencji, ochroną gleb oraz poprawą gospodarki wodno-ściekowej mają znaczenie zarówno dla ograniczania skutków suszy, jak i dla zachowania zasobów wodnych powiatu.

W kontekście dalszego rozwoju powiatu istotne pozostaje zatem zwiększanie zdolności retencyjnych obszaru,

racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi oraz uwzględnianie zagrożenia suszą w planowaniu przestrzennym i gospodarowaniu terenami.

Status **obszarów szczególnego zagrożenia powodzią** został uregulowany w art. 16 pkt 34 ustawy Prawo wodne. Zgodnie z tym przepisem obszarami szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują przepisy odrębne określone w ustawie Prawo wodne są:

- a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1 %,
- b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10 %,
- c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
- d) pas techniczny.

Z danych Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz na podstawie aktualnie obowiązujących map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, podanych do publicznej wiadomości w dniu 22 października 2020 r. wynika, że na terenie powiatu trzebnickiego znajdują się obszary, o których mowa w art. 169 ust. 2 Prawa wodnego, w tym obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Zagrożenie powodziowe na terenie powiatu trzebnickiego związane jest przede wszystkim z dolinami rzek Baryczy, Odry i Orli, a także z rozbudowaną siecią cieków, rowów, kanałów i stawów. Szczególne znaczenie mają obszary położone w dolinach rzecznych, gdzie występują tereny zagrożone wezbrzeniami oraz podtopieniami.

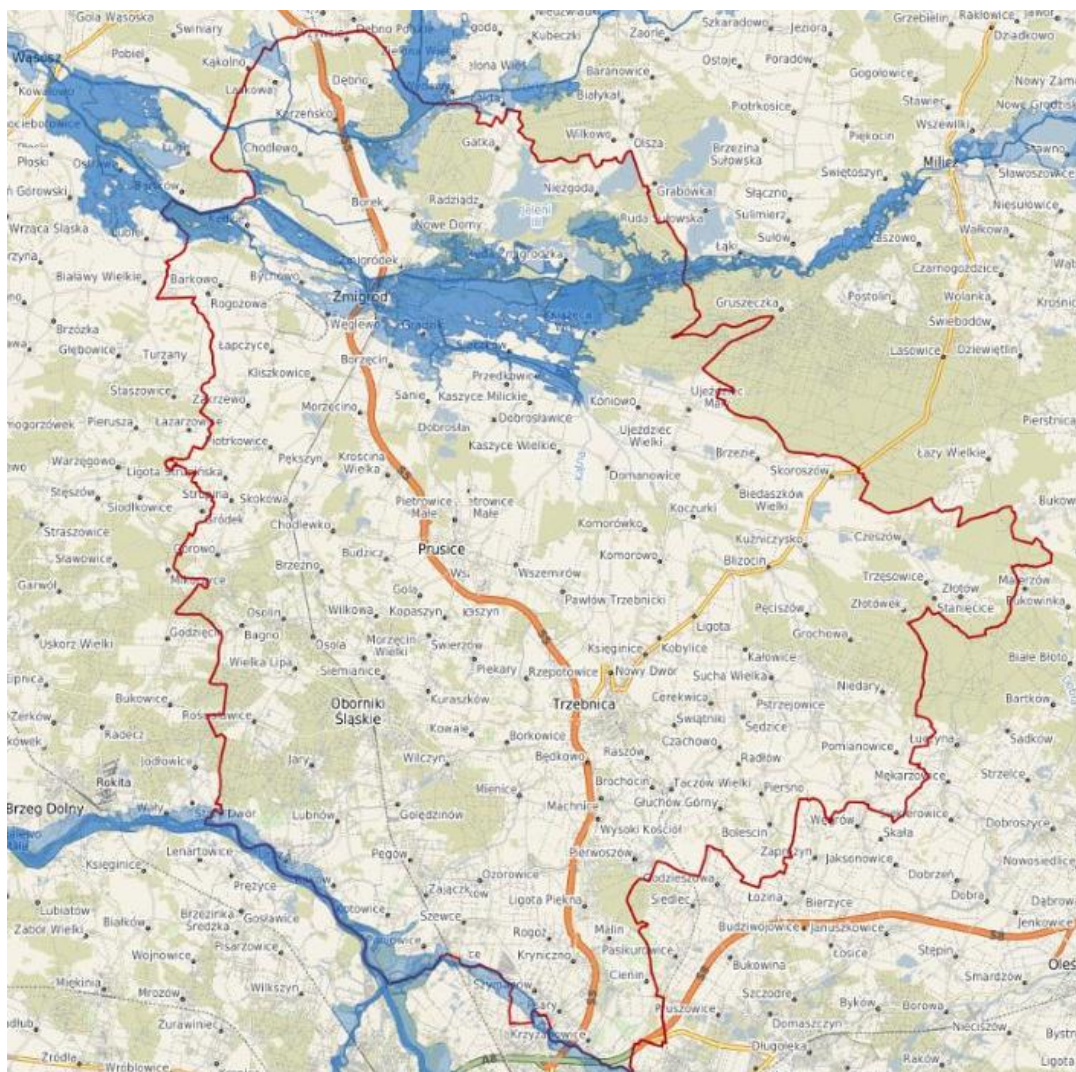

Na terenie powiatu występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wyznaczone na podstawie map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego. Ich występowanie ogranicza możliwość swobodnego zagospodarowania części terenów, szczególnie w dolinach rzecznych i na obszarach narażonych na okresowe podnoszenie się poziomu wód.

Zagrożenie powodziowe należy rozpatrywać również w powiązaniu z podtopieniami oraz możliwością podnoszenia się poziomu wód gruntowych. Zjawiska te mogą mieć znaczenie dla terenów zabudowanych, infrastruktury oraz potencjalnych terenów inwestycyjnych i mieszkaniowych.

Ograniczanie skutków powodzi wymaga utrzymywania w odpowiednim stanie infrastruktury przeciwpowodziowej, urządzeń wodnych i melioracyjnych, a także właściwego gospodarowania wodami. Istotne znaczenie ma zachowanie i rozwój retencji, odpowiednie zagospodarowanie wód opadowych oraz stosowanie rozwiązań ograniczających szybki odpływ wód z terenów zurbanizowanych.

Z punktu widzenia polityki przestrzennej szczególnie istotne jest uwzględnianie obszarów zagrożonych powodzią i podtopieniami w kształtowaniu struktury przestrzennej powiatu, w tym przy wyznaczaniu terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz lokalizacji infrastruktury. Jednocześnie zachowanie terenów zalewowych i naturalnych obszarów retencyjnych może ograniczać skutki ekstremalnych zjawisk hydrologicznych.

Rysunek 2 Obszary z prawdopodobieństwem wystąpienia powodzi w powiecie trzebnickim

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Trzebnickiego na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027.

Wnioski dla sfery klimatyczno-środowiskowej

1. Powiat trzebnicki posiada istotny potencjał przyrodniczy i krajobrazowy, związany przede wszystkim z Doliną Baryczy, Wzgórzami Trzebnickimi, kompleksami leśnymi, dolinami rzecznyymi oraz terenami wodno-błotnymi. Zasoby te stanowią ważny element jakości środowiska i jakości życia mieszkańców, a także potencjał dla rozwoju turystyki, rekreacji i edukacji ekologicznej. Jednocześnie ich wykorzystanie wymaga zachowania równowagi pomiędzy rozwojem funkcji użytkowych a ochroną wartości przyrodniczych.

2. Rozbudowany system obszarów i obiektów objętych ochroną przyrody stanowi istotne uwarunkowanie rozwoju przestrzennego powiatu. Występowanie obszarów Natura 2000, Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”, Obszaru Chronionego Krajobrazu „Wzgórze Trzebnickie”, rezerwatów, użytków ekologicznych i innych form ochrony wymaga uwzględniania ich wartości oraz ograniczeń w procesach planowania i zagospodarowania przestrzeni. Szczęólnego znaczenia nabiera również zachowanie ciągłości korytarzy ekologicznych i powiązań przyrodniczych.

3. Istotnym wyzwaniem środowiskowym pozostaje zagrożenie suszą i związany z nim problem gospodarowania zasobami wodnymi. Wszystkie gminy powiatu są silnie zagrożone suszą rolniczą, a wysokie poziomy zagrożenia dotyczą również suszy atmosferycznej i hydrologicznej. W warunkach rolniczego wykorzystania znacznej części powierzchni powiatu oraz występowania zasobów wód podziemnych istotne jest ograniczanie strat wody, zwiększanie retencji i przeciwdziałanie przesuszaniu gleb.

4. Zagrożenie powodziowe stanowi przeciwstawne, ale powiązane wyzwanie w zakresie gospodarowania wodami. Obszary zagrożone powodzią występują przede wszystkim w dolinach Baryczy, Odry i Orli oraz w ich otoczeniu. Oznacza to potrzebę uwzględniania uwarunkowań hydrologicznych przy kształtowaniu struktury przestrzennej powiatu, w szczególności przy lokalizowaniu nowej zabudowy i infrastruktury oraz zachowywaniu naturalnych terenów retencyjnych.

5. Adaptacja do zmian klimatu powinna stanowić jeden z istotnych kierunków rozwoju powiatu. Występowanie susz, okresowych wezbrań, podtopień oraz innych zjawisk ekstremalnych wskazuje na potrzebę

zwiększania odporności środowiska i infrastruktury na zmieniające się warunki klimatyczne. Szczęólnie znaczenie mają działania związane z retencją wód, ograniczaniem uszczelniania powierzchni, właściwym zagospodarowaniem wód opadowych oraz ochroną terenów pełniących funkcje przyrodnicze i retencyjne.

6. Stan zasobów wodnych wymaga kompleksowego podejścia do ochrony i gospodarowania wodą. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych powinna być prowadzona równolegle z rozwojem infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, ograniczaniem zużycia wody oraz przeciwdziałaniem jej zanieczyszczeniu. Szczęólnie znaczenie ma ochrona zasobów Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 303, stanowiącego ważny zasób wody pitnej.

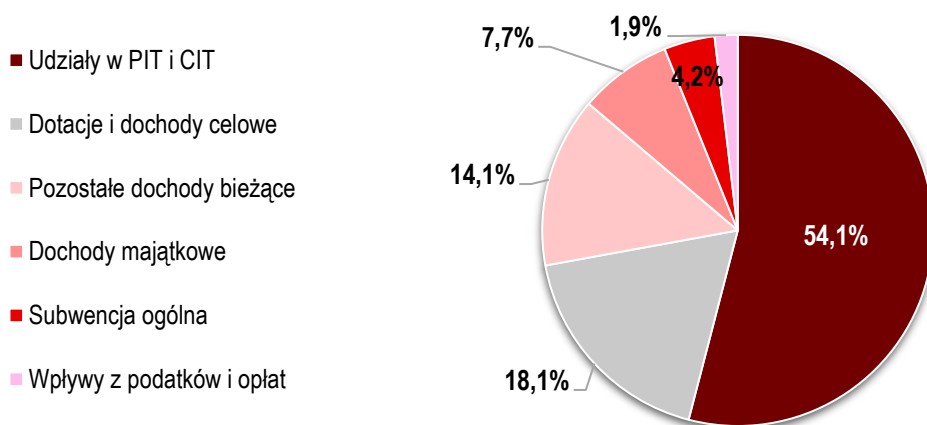
7. Jakość środowiska jest również kształtowana przez presję transportową i rozwój terenów zurbanizowanych. Rozwój sieci drogowej i wzrost natężenia ruchu wiążą się z możliwością występowania uciążliwości związanych przede wszystkim z hałasem i emisjami. Jednocześnie rozwój zabudowy, szczególnie w południowej części powiatu pozostającej w silnych powiązaniach z Wrocławiem, wymaga uwzględniania wpływu procesów urbanizacyjnych na zasoby przyrodnicze, krajobraz i powierzchnie biologicznie czynne.

1.5. Finanse powiatu trzebnickiego

Dochody budżetu powiatu trzebnickiego systematycznie rosły w latach 2023–2025 – z 136,94 mln zł w 2023 r. do 173,96 mln zł w 2025 r., co oznacza wzrost o 27,04%. Wzrost ten wynikał przede wszystkim ze zwiększenia dochodów bieżących. Jednocześnie zmniejszał się udział dochodów majątkowych w dochodach ogółem – z 19,47% w 2023 r. do 7,68% w 2025 r. W strukturze

dochodów w 2025 r. największą część stanowiły udziały w PIT i CIT, odpowiadające za 54,1% dochodów ogółem.

Wzrost dochodów widoczny był również w przeliczeniu na mieszkańca – w latach 2021–2025 wartość tego wskaźnika zwiększyła się z 6 289,48 zł do 8 379,52 zł.

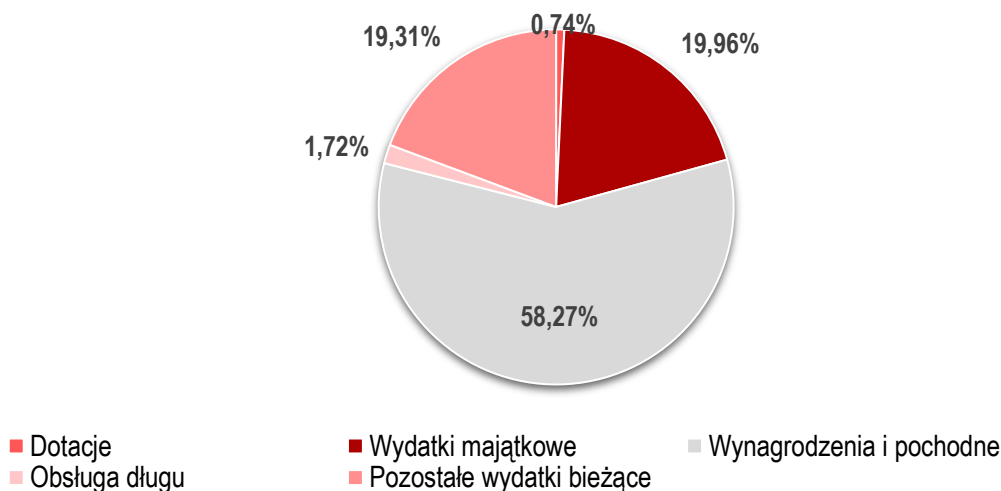
Wykres 5 Główne źródła dochodów powiatu trzebnickiego w 2025 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie Powiatu Trzebnickiego za 2025 rok.

Wydatki budżetu powiatu trzebnickiego również zwiększały się w analizowanym okresie – z 139,89 mln zł w 2023 r. do 181,75 mln zł w 2025 r., czyli o 29,92%. Wartość wydatków majątkowych wzrosła z 30,91 mln zł do 36,27 mln zł, jednak ich udział w wydatkach ogółem zmniejszył się z 22,09% do 19,95%. W 2025 r. największą

część wydatków stanowiły wynagrodzenia i składki od nich naliczane – 58,27% wszystkich wydatków.

Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca wzrosły w latach 2021–2025 o 52,11%, z 5 823,74 zł do 8 857,71 zł. Dynamika ta była wyższa niż średnia dla przyjętej grupy porównawczej.

Wykres 6 Główne działy wydatkowe w powiecie trzebnickim w 2025 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie Powiatu Trzebnickiego za 2025 rok.

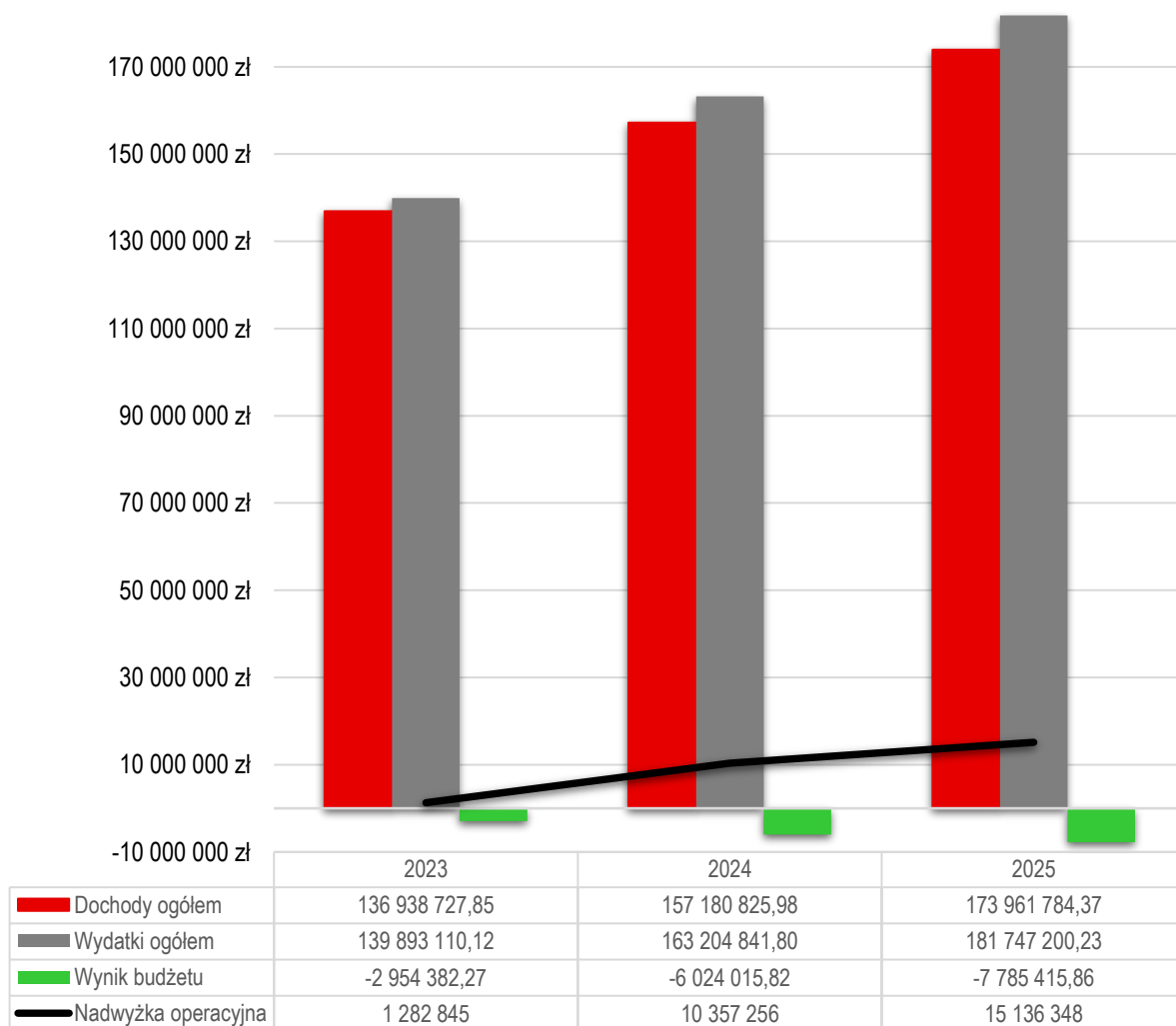

W latach 2023–2025 budżet powiatu trzebnickiego zamykał się deficytem, którego wysokość zwiększała się z 2,95 mln zł w 2023 r. do 7,79 mln zł w 2025 r. Jednocześnie we wszystkich analizowanych latach występowała nadwyżka operacyjna, która wzrosła z 1,28 mln zł do 15,14 mln zł. Oznacza to, że przy ujemnym wyniku budżetu ogółem powiat utrzymywał dodatni wynik w części bieżącej budżetu.

Jednocześnie istotnym elementem sytuacji finansowej pozostaje wzrost zadłużenia powiatu – z 31,04 mln zł na koniec 2023 r. do około 53,86 mln zł na koniec 2025 r.,

przy wzroście relacji zadłużenia do dochodów z 22,67% do około 31%.

Sytuację finansową powiatu charakteryzuje wzrost dochodów i możliwości finansowych w części bieżącej, przy jednoczesnym wzroście wydatków, utrzymywaniu się deficytu budżetowego oraz zwiększaniu zadłużenia. W perspektywie strategicznej istotne będzie zatem zachowanie zdolności do finansowania inwestycji przy jednoczesnym monitorowaniu poziomu wydatków bieżących i zadłużenia.

Wykres 7 Wykonanie budżetu powiatu trzebnickiego w latach 2023–2025

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz Raportów o stanie Powiatu Trzebnickiego za lata 2023-2025.

2. MISJA I WIZJA

Planując działania strategiczne ważne jest, by na początku prac odpowiedzieć na podstawowe pytania: Do czego dążymy? Co chcemy osiągnąć? Wizja i misja powiatu są podstawą określenia konkretnych celów i kierunków działań.

Wizja powiatu jest sprecyzowanym obrazem przyszłości, wyrazem aspiracji społeczeństwa i władz powiatu oraz ich wyobrażeń dotyczących przyszłości, jest opisem powiatu w dalekiej przyszłości przy założeniu wystąpienia korzystnych uwarunkowań. Wizja ma za zadanie inspirować oraz motywować do działania i podejmowania kolejnych wyzwań.

WIZJA

POWIAT TRZEBNICKI – PRZYJAZNE MIEJSCE DO ŻYCIA, PRACY I WYPOCZYNKU, WYKORZYSTUJĄCE KORZYSTNE POŁOŻENIE, AKTYWNA GOSPODARKE, WYSOKĄ JAKOŚĆ USŁUG PUBLICZNYCH ORAZ BOGACTWO PRZYRODY I DZIEDZICTWA. POWIAT ROZWIJA SIĘ W SPOSÓB ZRÓWNOWAŻONY, WYKORZYSTUJĄC SWOJE POTENCJAŁY I DBAJĄC O PRZESTRZEŃ DLA MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORCÓW I TURYSTÓW.

Osiągnięciu przedstawionego w wizji pożądanego stanu docelowego ma służyć misja, która ukazuje najważniejsze kierunki rozwoju powiatu. Koncentruje się ona na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom powiatu i jego mieszkańcom w procesach rozwojowych. Zawiera w sobie odpowiedź na pytanie,

co jest naszym priorytetem, czyli kierunek i sposób działania na najbliższe lata. W misji ujęte są wartości ważne dla powiatu, które mają za zadanie ujednolicić sposoby działania władz samorządowych w sprawach istotnych dla społeczności lokalnej.

MISJA

MISJĄ POWIATU TRZEBNICKIEGO JEST WSPÓŁTWORZENIE WARUNKÓW DLA DOBREGO ŻYCIA I ROZWOJU MIESZKAŃCÓW POPRZEC ZAPEWNIANIE WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG PUBLICZNYCH, WSPIERANIE EDUKACJI I AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ, ROZWÓJ DOSTĘPNEGO I BEZPIECZNEGO TRANSPORTU ORAZ WZMACNIANIE POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO I TURYSTYCZNEGO POWIATU. ISTOTĄ DZIAŁANIA JEST RÓWNOCZESNA OCHRONA WALORÓW PRZYRODNICZYCH, KRAJOBRAZOWYCH I KULTUROWYCH ORAZ ROZWIJANIE WSPÓŁPRACY I PARTNERSTW NA POZIOMIE LOKALNYM, REGIONALNYM, KRAJOWYM I MIĘDZYNARODOWYM NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU.

3. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

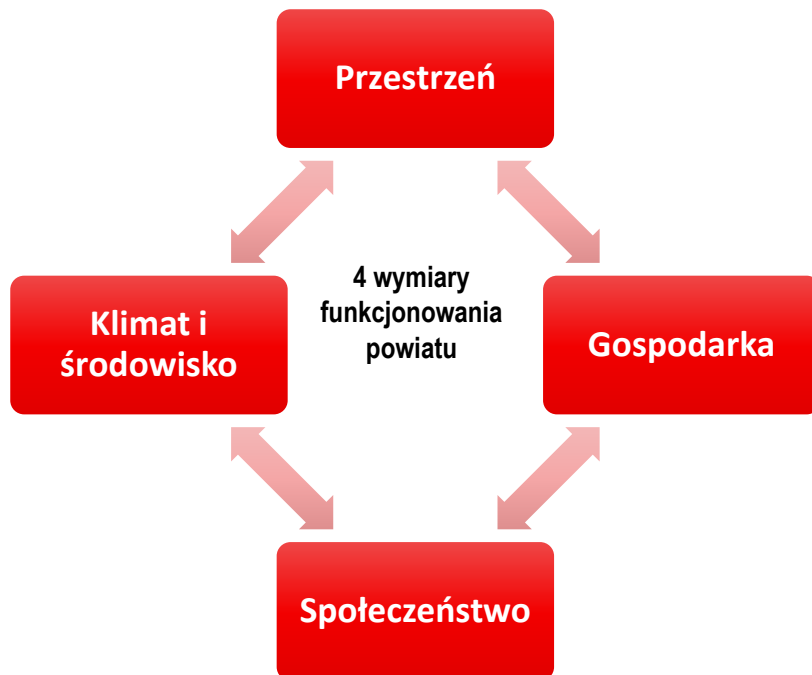
**ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ W SFERZE
SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ,
PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ**

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy stanu powiatu trzebnickiego, jego aspektów ekonomicznych, społecznych oraz przestrzennych, a także uwzględniając czynniki wewnętrzne i zewnętrzne, określono cztery główne cele strategiczne, których realizacja doprowadzić ma do osiągnięcia stanu docelowego przedstawionego w wizji powiatu.

W celu realizacji założeń strategicznych, ustalono również cele szczegółowe (inaczej nazywane także celami operacyjnymi), które zawierają kierunki działań w jakich powiat powinien się rozwijać. Wyznaczone dla powiatu trzebnickiego cele strategiczne odpowiadają zdefiniowanym obszarom rozwojowym w sferze przestrzennej, gospodarczej, społecznej i klimatyczno-środowiskowej, które są od siebie zależne i wzajemnie się przenikają.

Każdy cel strategiczny w określonym stopniu wpisuje się w każdy z czterech powyższych wymiarów. Poszczególne cele strategiczne osiągniemy realizując odpowiednie inicjatywy strategiczne, które zawierają zestawy konkretnych działań do wykonania.

Wszystkie cele zostały wyznaczone w zgodzie z koncepcją SMART, określającą cechy poprawnie zdefiniowanych celów.

Rysunek 3 Koncepcja SMART opracowania celów
Źródło: opracowanie własne.

Poniżej zaprezentowano cele strategiczne wraz z odpowiadającymi im celami operacyjnymi. Realizacja założonych celów będzie kluczowym elementem dla osiągnięcia zakładanych rezultatów rozwoju powiatu trzebnickiego. Do każdego z celów operacyjnych przyporządkowano również kierunki

działań, które wpłyną na możliwość osiągnięcia określonych celów, rezultaty działań, a także zaproponowano wskaźniki, których analiza pozwoli na monitorowanie stopnia spełnienia zaplanowanych założeń.

WYMIAR SPOŁECZNY

CEL STRATEGICZNY I

1. Podnoszenie jakości życia mieszkańców poprzez rozwój dostępnych i wysokiej jakości usług publicznych oraz wzmacnianie aktywności społecznej.

CELE OPERACYJNE

- 1.1. Rozwój oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej oraz zwiększanie jej dostępności dla mieszkańców.
- 1.2. Wzmacnianie jakości i dostępności usług społecznych, zdrowotnych i opiekuńczych oraz wsparcia dla mieszkańców.
- 1.3. Rozwój wysokiej jakości edukacji, kompetencji i aktywności mieszkańców oraz wzmacnianie bezpieczeństwa społecznego.

WYMIAR GOSPODARCZY

CEL STRATEGICZNY II

2. Wzmacnianie potencjału gospodarczego powiatu trzebnickiego w oparciu o korzystne położenie, przedsiębiorczość, kapitał ludzki i lokalne zasoby.

CELE OPERACYJNE

- 2.1. Wzmacnianie atrakcyjności inwestycyjnej i konkurencyjności gospodarczej powiatu.
- 2.2. Rozwój kapitału ludzkiego i dostosowanie rynku pracy do potrzeb mieszkańców i gospodarki.
- 2.3. Wykorzystanie potencjału turystycznego, przyrodniczego i kulturowego dla rozwoju gospodarczego powiatu.

WYMIAR PRZESTRZENNY

CEL STRATEGICZNY III

3. Rozwój nowoczesnej infrastruktury i racjonalne gospodarowanie przestrzenią na rzecz spójności powiatu.

CELE OPERACYJNE

- 3.1. Poprawa dostępności transportowej oraz rozwój bezpiecznej i zintegrowanej infrastruktury transportowej.
- 3.2. Wspieranie ładu przestrzennego i racjonalnego zagospodarowania przestrzeni powiatu.
- 3.3. Rozwój infrastruktury technicznej oraz nowoczesnych zasobów informacji przestrzennej.

WYMIAR KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWY

CEL STRATEGICZNY IV

4. Wzmacnianie odporności powiatu na zmiany klimatu oraz ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego.

CELE OPERACYJNE

- 4.1 Ochrona różnorodności biologicznej, walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zachowanie ciągłości systemu przyrodniczego.
- 4.2 Zwiększanie odporności powiatu na skutki zmian klimatu, w tym zagrożenia suszą, powodzią i podtopieniami.
- 4.3 Ochrona zasobów wodnych oraz poprawa jakości środowiska i kształtowanie postaw proekologicznych.

WYMIAR SPOŁECZNY

Podnoszenie jakości życia mieszkańców poprzez rozwój dostępnych i wysokiej jakości usług publicznych oraz wzmacnianie aktywności społecznej

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ
1.1. Rozwój oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej oraz zwiększanie jej dostępności dla mieszkańców.	1.1.1. Rozwój i wzbogacanie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej dostępnej dla mieszkańców powiatu. 1.1.2. Poprawa dostępności i modernizacja infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej. 1.1.3. Wspieranie aktywności mieszkańców oraz inicjatyw społecznych, kulturalnych i sportowych. 1.1.4. Rozwijanie działań integrujących mieszkańców oraz wzmacniających lokalną tożsamość i uczestnictwo w życiu społecznym. 1.1.5. Wykorzystanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych powiatu do rozwoju aktywnych form spędzania czasu wolnego. 1.1.6. Zwiększanie dostępności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej dla dzieci, młodzieży, seniorów i osób ze szczególnymi potrzebami. 1.1.7. Wspieranie rozwoju i promocji wydarzeń kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych oraz inicjatyw o charakterze ponadlokalnym. 1.1.8. Rozwijanie współpracy pomiędzy samorządem, instytucjami kultury, organizacjami społecznymi, klubami sportowymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz mieszkańców.
1.2. Wzmacnianie jakości i dostępności usług społecznych, zdrowotnych i opiekuńczych oraz wsparcia dla mieszkańców.	1.2.1. Poprawa dostępności i jakości usług zdrowotnych oraz wzmacnianie profilaktyki zdrowotnej mieszkańców. 1.2.2. Rozwój usług społecznych i opiekuńczych odpowiadających na zmieniające się potrzeby mieszkańców. 1.2.3. Wzmacnianie systemu wsparcia osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami. 1.2.4. Rozwijanie działań na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży oraz wzmacnianie systemu pieczy zastępczej. 1.2.5. Wzmacnianie dostępności specjalistycznego wsparcia psychologicznego, pedagogicznego i doradczego dla dzieci, młodzieży i rodzin. 1.2.6. Rozwijanie działań na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i wspierania osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. 1.2.7. Poprawa dostępności usług publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz rozwój rozwiązań zwiększających ich samodzielność i uczestnictwo w życiu społecznym. 1.2.8. Wzmacnianie współpracy instytucji publicznych, organizacji społecznych i innych podmiotów w zakresie świadczenia usług społecznych i zdrowotnych.

1.3 Rozwój wysokiej jakości edukacji, kompetencji i aktywności mieszkańców oraz wzmacnianie bezpieczeństwa społecznego.

- 1.3.1. Podnoszenie jakości i atrakcyjności kształcenia w szkołach prowadzonych przez powiat.
- 1.3.2. Dostosowywanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy oraz zmieniających się wymagań gospodarki.
- 1.3.3. Rozwijanie kompetencji uczniów, w tym kompetencji zawodowych, cyfrowych, społecznych i przedsiębiorczych.
- 1.3.4. Wzmacnianie współpracy szkół z uczelniami wyższymi, pracodawcami i innymi partnerami oraz rozwijanie praktycznego wymiaru kształcenia.
- 1.3.5. Wspieranie rozwoju zawodowego kadry pedagogicznej oraz modernizacji i doposażenia bazy dydaktycznej szkół.
- 1.3.6. Rozwijanie oferty edukacyjnej i działań wspierających uczniów o szczególnych potrzebach edukacyjnych.
- 1.3.7. Wspieranie rozwoju kompetencji i aktywności mieszkańców w różnych grupach wiekowych oraz idei uczenia się przez całe życie.
- 1.3.8. Wzmacnianie bezpieczeństwa mieszkańców oraz rozwijanie działań z zakresu profilaktyki, edukacji i przygotowania społeczności na sytuacje kryzysowe.

WYMIAR GOSPODARCZY

Wzmacnianie potencjału gospodarczego powiatu trzebnickiego w oparciu o korzystne położenie, przedsiębiorczość, kapitał ludzki i lokalne zasoby

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ
2.1 Wzmacnianie atrakcyjności inwestycyjnej i konkurencyjności gospodarczej powiatu.	2.1.1. Wykorzystanie korzystnego położenia powiatu i jego dostępności komunikacyjnej dla rozwoju działalności gospodarczej i inwestycji. 2.1.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw oraz lokalnych inicjatyw gospodarczych. 2.1.3. Wzmacnianie współpracy samorządu z przedsiębiorcami oraz otoczeniem gospodarczym na rzecz rozwoju lokalnej gospodarki. 2.1.4. Wspieranie tworzenia i przygotowania terenów oraz warunków sprzyjających lokalizacji nowych inwestycji. 2.1.5. Promowanie potencjału gospodarczego powiatu oraz budowanie jego rozpoznawalności jako atrakcyjnego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej. 2.1.6. Wspieranie rozwoju nowoczesnych i innowacyjnych form działalności gospodarczej oraz wykorzystania nowych technologii. 2.1.7. Wspieranie lokalnych przedsiębiorców w nawiązywaniu współpracy i poszukiwaniu nowych rynków zbytu. 2.1.8. Wykorzystanie współpracy regionalnej, krajowej i międzynarodowej do nawiązywania partnerstw gospodarczych i wymiany doświadczeń.
2.2 Rozwój kapitału ludzkiego i dostosowanie rynku pracy do potrzeb mieszkańców i gospodarki.	2.2.1. Dostosowywanie kształcenia zawodowego i ogólnego do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy. 2.2.2. Rozwijanie współpracy szkół z pracodawcami, uczelniami wyższymi i instytucjami rynku pracy. 2.2.3. Wspieranie rozwoju kompetencji zawodowych, cyfrowych, społecznych i przedsiębiorczych mieszkańców. 2.2.4. Wzmacnianie doradztwa zawodowego oraz działań ułatwiających młodzieży wejście na rynek pracy. 2.2.5. Wspieranie aktywizacji zawodowej osób pozostających poza rynkiem pracy oraz ograniczanie długotrwałego bezrobocia. 2.2.6. Wspieranie podnoszenia kwalifikacji i przekwalifikowania mieszkańców w odpowiedzi na zmieniające się potrzeby gospodarki. 2.2.7. Wspieranie mobilności zawodowej mieszkańców oraz zwiększanie dostępu do informacji o możliwościach zatrudnienia i rozwoju zawodowego. 2.2.8. Wykorzystanie potencjału edukacyjnego i zawodowego mieszkańców na rzecz rozwoju lokalnej gospodarki oraz ograniczania odpływu młodych osób z rynku pracy.

**2.3
Wykorzystanie
potencjału
turystycznego,
przyrodniczego
i kulturowego
dla rozwoju
gospodarczego
powiatu.**

- 2.3.1. Rozwój i promocja spójnej oferty turystycznej powiatu opartej na jego walorach przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych.
- 2.3.2. Rozwój turystyki aktywnej, w szczególności pieszej, rowerowej i rekreacyjnej.
- 2.3.3. Rozwój i integracja sieci szlaków, tras oraz infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej.
- 2.3.4. Wykorzystanie dziedzictwa kulturowego, historycznego i lokalnej tożsamości w rozwoju turystyki.
- 2.3.5. Wspieranie rozwoju bazy noclegowej, gastronomicznej i usługowej związanej z obsługą ruchu turystycznego.
- 2.3.6. Wspieranie tworzenia i promocji lokalnych produktów, usług oraz inicjatyw związanych z turystyką.
- 2.3.7. Wzmacnianie współpracy pomiędzy gminami, przedsiębiorcami, organizacjami i instytucjami na rzecz rozwoju turystyki.
- 2.3.8. Rozwijanie współpracy regionalnej, krajowej i międzynarodowej oraz promocja powiatu jako atrakcyjnego miejsca turystyki i wypoczynku.

WYMIAR PRZESTRZENNY

Rozwój nowoczesnej infrastruktury i racjonalne gospodarowanie przestrzenią na rzecz spójności powiatu

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ
3.1 Poprawa dostępności transportowej oraz rozwój bezpiecznej i zintegrowanej infrastruktury transportowej.	3.1.1. Modernizacja, przebudowa i poprawa stanu technicznego dróg powiatowych oraz infrastruktury towarzyszącej. 3.1.2. Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego, w szczególności poprzez rozwój infrastruktury dla pieszych i rowerzystów oraz poprawę bezpieczeństwa w miejscach szczególnie narażonych na zagrożenia. 3.1.3. Rozwój spójnej sieci tras rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych, zapewniających powiązania pomiędzy miejscowościami oraz dostęp do usług i infrastruktury. 3.1.4. Rozwój i integracja publicznego transportu zbiorowego, w tym poprawa dostępności komunikacyjnej mniejszych miejscowości. 3.1.5. Wzmacnianie integracji transportu autobusowego i kolejowego oraz rozwój dogodnych możliwości przesiadkowych. 3.1.6. Wspieranie rozwoju i modernizacji transportu kolejowego oraz poprawy bezpieczeństwa infrastruktury kolejowej. 3.1.7. Wzmacnianie współpracy z gminami, samorządem województwa, zarządcami dróg i infrastruktury kolejowej na rzecz poprawy dostępności komunikacyjnej powiatu. 3.1.8. Wykorzystanie położenia powiatu i jego powiązań transportowych dla poprawy dostępności mieszkańców do miejsc pracy, edukacji, usług i infrastruktury ponadlokalnej.
3.2 Wspieranie ładu przestrzennego i racjonalnego zagospodarowania przestrzeni powiatu.	3.2.1. Wspieranie racjonalnego i uporządkowanego rozwoju terenów mieszkaniowych, gospodarczych i usługowych. 3.2.2. Uwzględnianie zasad ładu przestrzennego, ochrony krajobrazu i walorów przyrodniczych w procesach rozwoju przestrzennego powiatu. 3.2.3. Ograniczanie negatywnych skutków niekontrolowanego rozpraszania zabudowy oraz wspieranie koncentracji nowych funkcji w obszarach posiadających odpowiednie wyposażenie infrastrukturalne i komunikacyjne. 3.2.4. Wspieranie skoordynowanego rozwoju przestrzennego gmin, szczególnie na obszarach silnych powiązań funkcjonalnych pomiędzy jednostkami. 3.2.5. Uwzględnianie potrzeb rozwoju mieszkalnictwa przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniej dostępności transportowej, infrastrukturalnej i usługowej nowych terenów zabudowy. 3.2.6. Wykorzystanie istniejących terenów zabudowanych i infrastruktury oraz przeciwdziałanie nadmiernej presji na tereny otwarte. 3.2.7. Wzmacnianie współpracy i wymiany informacji pomiędzy powiatem i gminami w zakresie planowania i kształtowania polityki przestrzennej.

3.3 Rozwój infrastruktury technicznej oraz nowoczesnych zasobów informacji przestrzennej.

- 3.3.1. Wspieranie rozwoju i modernizacji infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej, w szczególności na obszarach o niższym poziomie wyposażenia w sieci.
- 3.3.2. Wspieranie rozwoju infrastruktury gazowej oraz poprawy dostępności infrastruktury energetycznej.
- 3.3.3. Wspieranie modernizacji i rozbudowy sieci elektroenergetycznych oraz infrastruktury umożliwiającej rozwój odnawialnych źródeł energii i magazynowania energii.
- 3.3.4. Rozwój i cyfryzacja powiatowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz poprawa dostępności danych przestrzennych.
- 3.3.5. Systematyczna aktualizacja i integracja baz danych przestrzennych, w tym EGİB, GESUT i BDOT500.
- 3.3.6. Rozwój elektronicznych usług i narzędzi wspierających dostęp do informacji przestrzennej oraz obsługę mieszkańców, inwestorów i wykonawców prac geodezyjnych.
- 3.3.7. Wykorzystanie cyfrowych danych przestrzennych do wspierania planowania, zarządzania infrastrukturą i podejmowania decyzji dotyczących rozwoju powiatu.

WYMIAR KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWY

Wzmacnianie odporności powiatu na zmiany klimatu oraz ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ
4.1 Ochrona różnorodności biologicznej, walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zachowanie ciągłości systemu przyrodniczego.	4.1.1. Ochrona i zachowanie cennych zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i ekosystemów występujących na terenie powiatu. 4.1.2. Ochrona i wzmacnianie różnorodności biologicznej oraz siedlisk przyrodniczych. 4.1.3. Zachowanie ciągłości i drożności korytarzy ekologicznych oraz ograniczanie fragmentacji systemu przyrodniczego. 4.1.4. Uwzględnianie walorów przyrodniczych i krajobrazowych w procesach planowania i zagospodarowania przestrzennego. 4.1.5. Ochrona i właściwe wykorzystanie zasobów Doliny Baryczy, Wzgórz Trzebnickich, kompleksów leśnych, dolin rzecznych i terenów wodno-błotnych. 4.1.6. Wspieranie działań na rzecz zachowania i właściwego stanu obszarów objętych ochroną prawną oraz innych cennych przyrodniczo terenów. 4.1.7. Rozwijanie edukacji ekologicznej i działań zwiększających świadomość mieszkańców w zakresie ochrony przyrody i bioróżnorodności.
4.2 Zwiększanie odporności powiatu na skutki zmian klimatu, w tym zagrożenia suszą, powodzią i podtopieniami.	4.2.1. Zwiększanie retencji wodnej oraz rozwój naturalnych i sztucznych form retencji na terenie powiatu. 4.2.2. Ograniczanie skutków suszy poprzez racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi i przeciwdziałanie przesuszaniu gleb. 4.2.3. Ochrona terenów pełniących funkcje retencyjne oraz ograniczanie nadmiernego uszczelniania powierzchni. 4.2.4. Wspieranie rozwiązań zwiększających infiltrację i zatrzymywanie wód opadowych w miejscu ich powstawania. 4.2.5. Uwzględnianie zagrożenia powodziowego, podtopieniami i suszą w planowaniu przestrzennym oraz rozwoju infrastruktury. 4.2.6. Utrzymywanie i modernizacja infrastruktury przeciwpowodziowej, urządzeń wodnych i melioracyjnych oraz zwiększanie ich odporności na ekstremalne zjawiska pogodowe. 4.2.7. Rozwijanie działań na rzecz adaptacji terenów zurbanizowanych do zmian klimatu, w tym zwiększania udziału terenów zieleni i powierzchni biologicznie czynnych. 4.2.8. Rozwijanie systemu monitorowania zagrożeń klimatycznych i hydrologicznych oraz wzmacnianie przygotowania mieszkańców i instytucji na sytuacje kryzysowe.

4.3 Ochrona zasobów wodnych oraz poprawa jakości środowiska i kształtowanie postaw proekologicznych.

4.3.1. Ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych oraz ograniczanie presji na ich stan i dostępność.

4.3.2. Ochrona zasobów Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 303 oraz innych istotnych zasobów wód podziemnych.

4.3.3. Wspieranie działań na rzecz poprawy gospodarki wodno-ściekowej i ograniczania zanieczyszczenia wód.

4.3.4. Racjonalizacja zużycia wody oraz wspieranie rozwiązań ograniczających jej wodochłonność.

4.3.5. Ograniczanie emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz wspieranie działań na rzecz poprawy jego jakości.

4.3.6. Ograniczanie negatywnego oddziaływania hałasu i innych uciążliwości środowiskowych związanych z transportem i działalnością człowieka.

4.3.7. Rozwijanie edukacji ekologicznej oraz promowanie racjonalnego korzystania z zasobów środowiska i odpowiedzialnych postaw mieszkańców.

4. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA

Realizacja Strategii Rozwoju Powiatu Trzebnickiego na lata 2026-2030 prowadzić powinna do osiągnięcia rezultatów, które wynikają z przyjętych celów strategicznych oraz kierunków działań.

Proces weryfikacji realizacji zaplanowanych rezultatów został opisany w rozdziale System realizacji strategii w częściach dotyczących monitoringu oraz ewaluacji.

Poniżej zaprezentowano listę najważniejszych rezultatów dla każdego z celów wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia.

Tabela 2 Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

	Rezultat	Wskaźnik osiągnięcia rezultatu	Wartość bazowa	Oczekiwany kierunek zmian
SFERA SPOLECZNA Cel strategiczny 1 Podnoszenie jakości życia mieszkańców poprzez rozwój dostępnych i wysokiej jakości usług publicznych oraz wzmacnianie aktywności społecznej.	Zwiększenie dostępności i atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej	Wartość środków przeznaczonych na realizację zadań z zakresu kultury i kultury fizycznej (2025 r.) [zł]	421 101,74	↑
	Poprawa dostępności usług społecznych i wsparcia mieszkańców	Liczba miejsc w powiatowych placówkach pomocy społecznej i opieki całodobowej (2025 r.)	257	↑
	Poprawa jakości kształcenia i przygotowania młodzieży do dalszej edukacji i rynku pracy	Zdawalność egzaminu maturalnego w szkołach prowadzonych przez powiat (2025 r.)	75,4%	↑
	Wzmocnienie aktywności i integracji mieszkańców	Liczba umów zawartych z organizacjami pozarządowymi na realizację zadań publicznych (2025 r.)	159	↑
SFERA GOSPODARCZA Cel strategiczny 2 Wzmacnianie potencjału gospodarczego powiatu trzebnickiego w oparciu o korzystne położenie, przedsiębiorczość, kapitał ludzki i lokalne zasoby.	Wzrost lokalnej gospodarki	Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych (2025 r.)	12 910	↑
	Poprawa efektywności lokalnych instrumentów rynku pracy	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (2025 r.)	3,4%	↓
	Zwiększenie potencjału inwestycyjnego powiatu	Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem powiatu (2025 r.)	19,96%	↑
	Wzrost znaczenia turystyki w gospodarce powiatu	Liczba turystów korzystających z turystycznych obiektów noclegowych (2024 r.)	28 072	↑

SFERA PRZESTRZENNA Cel strategiczny 3 Rozwój nowoczesnej infrastruktury i racjonalne gospodarowanie przestrzenią na rzecz spójności powiatu.	Poprawa dostępności komunikacyjnej mieszkańców	Liczba pasażerów przewiezionych w ramach publicznego transportu zbiorowego organizowanego przez powiat (2025 r.)	0	↑
	Poprawa jakości istniejących dróg oraz dostępności komunikacyjnej powiatu	Wydatki Zarządu Dróg Powiatowych na realizację zadań związanych z drogami powiatowymi (2025 r.) [zł]	33,12 mln	↑
	Poprawa stanu technicznego i funkcjonalności infrastruktury powiatowej	Liczba budynków powiatowych objętych inwestycjami modernizacyjnymi (2025 r.)	2	↑
	Poprawa dostępności infrastruktury komunalnej	Odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej (2024 r.)	46,6%	↑
SFERA KLIMATYCZNO – ŚRODOWISKOWA Cel strategiczny 4 Wzmacnianie odporności powiatu na zmiany klimatu oraz ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego.	Zwiększenie aktywności powiatu na rzecz ochrony środowiska i adaptacji do zmian klimatu	Wartość środków przeznaczonych przez powiat na zadania z zakresu ekologii, ochrony zwierząt i dziedzictwa naturalnego (2025 r.) [zł]	10 000	↑
	Zachowanie zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych powiatu	Liczba pomników przyrody na terenie powiatu (2025 r.)	198	↔
	Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców	Liczba działań dotyczących kształtowania postaw i edukacji ekologicznej (2025 r.)	1	↑

5. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 (SRWD 2030) uwzględnia terytorialny wymiar polityki rozwoju, łącząc działania o charakterze horyzontalnym, obejmujące całe województwo, z działaniami ukierunkowanymi przestrzennie na wybrane Obszary Strategicznej Interwencji (OSI). Wymiar obszarowy obejmuje działania skierowane do konkretnych obszarów województwa, w których zdiagnozowano koncentrację zjawisk szczególnie istotnych z punktu widzenia realizacji regionalnej polityki rozwoju. OSI obejmują zarówno obszary charakteryzujące się szczególnym potencjałem rozwojowym, jak i obszary wymagające wsparcia ze względu na występujące zapóźnienia.

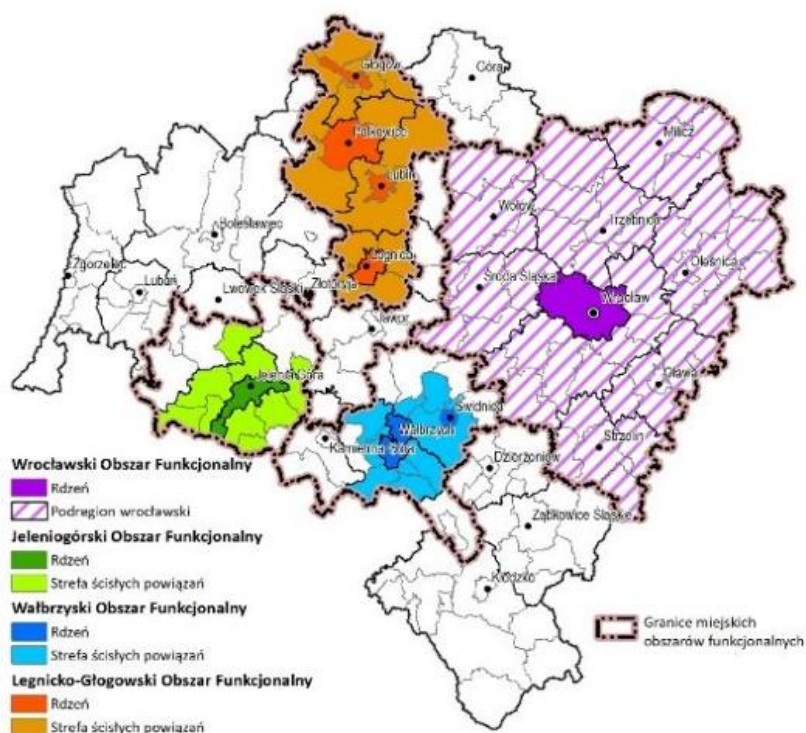
W **SRWD 2030** terytorialne ukierunkowanie interwencji obejmuje **sześć obszarów**:

- ❖ Wrocławski Obszar Funkcjonalny,
- ❖ Legnicko-Głogowski Obszar Funkcjonalny,
- ❖ Jeleniogórski Obszar Funkcjonalny,
- ❖ Wałbrzyski Obszar Funkcjonalny,
- ❖ Górski i Przygraniczny Obszar Funkcjonalny,
- ❖ obszary poza miejskimi obszarami funkcjonalnymi – obszary peryferyjne.

Jednocześnie Strategia wskazuje, że obszary funkcjonalne zostały ustalone w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego.

Powiat trzebnicki w całości znajduje się w granicach **Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (WrOF)**, stanowiącego miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego – Wrocławia. W granicach WrOF położone są **wszystkie sześć gmin powiatu: Oborniki Śląskie, Prusice, Trzebnica, Wisznia Mała, Zawonia oraz Żmigród**. Zgodnie z PZPWD 2020 gminy te zostały zakwalifikowane do dwóch stref funkcjonalnych WrOF. **Oborniki Śląskie i Wisznia Mała** należą do **Strefy I – centralnej strefy intensywnego rozwoju**, natomiast **Trzebnica, Zawonia, Prusice i Żmigród** należą do **Strefy II – wewnętrznej strefy silnego rozwoju**.

Na terenie powiatu trzebnickiego nie występują gminy zaliczone do Strefy III – zewnętrznej strefy stabilnego rozwoju WrOF.

Rysunek 4 Miejskie obszary funkcjonalne na terenie województwa dolnośląskiego

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030.

Wrocławski Obszar Funkcjonalny

Wrocławski Obszar Funkcjonalny został wyznaczony w celu uwzględnienia silnych powiązań funkcjonalnych pomiędzy Wrocławiem a otaczającymi go jednostkami osadniczymi. W PZPWD wskazano, że WrOF jest zróżnicowany pod względem siły powiązań poszczególnych gmin z Wrocławiem, tempa rozwoju oraz intensywności i rodzaju zagospodarowania. Z tego względu obszar podzielono na trzy strefy: centralną, wewnętrzną i zewnętrzną.

Na terenie powiatu trzebnickiego **Strefa I – centralna strefa intensywnego rozwoju WrOF** obejmuje gminy **Oborniki Śląskie i Wisznia Mała**. Jest to strefa charakteryzująca się najsilniejszymi powiązaniem z Wrocławiem i wysoką intensywnością procesów rozwojowych. W skali całego WrOF strefa ta obejmuje przede wszystkim obszary bezpośredniego otoczenia Wrocławia. PZPWD wskazuje na potrzebę kształtowania w jej obrębie spójnej struktury osadniczej, ograniczania niekontrolowanego rozprzestrzeniania się zabudowy oraz rozwijania zintegrowanego systemu transportowego.

Strefa II – wewnętrzna strefa silnego rozwoju WrOF, obejmująca na terenie powiatu trzebnickiego **Trzebnicę, Zawonię, Prusice i Żmigród**, stanowi obszar położony w dalszym otoczeniu Wrocławia, którego rozwój pozostaje istotnie powiązany z funkcjonowaniem regionalnego ośrodka wzrostu. PZPWD wskazuje, że rozwój tej strefy powinien być prowadzony z uwzględnieniem istniejących uwarunkowań przestrzennych, przy jednoczesnym wzmacnianiu powiązań transportowych i funkcjonalnych z Wrocławiem.

Charakterystyka i główne wyzwania obszaru

Jednym z podstawowych wyzwań rozwojowych WrOF jest **presja suburbanizacyjna i związane z nią rozpraszanie zabudowy**. PZPWD wskazuje na konieczność powstrzymywania dalszego rozlewania się zabudowy, efektywnego wykorzystania terenów już zagospodarowanych oraz kształtowania zwartych struktur osadniczych. Ma to ograniczać koszty ekonomiczne i środowiskowe obsługi rozproszonego osadnictwa oraz zmniejszać transportochłonność struktury przestrzennej.

Istotnym kierunkiem interwencji jest również **poprawa dostępności transportowej oraz rozwój transportu zbiorowego, rowerowego i pieszego**. PZPWD zakłada

kształtowanie spójnej, multimodalnej sieci transportowej WrOF, rozwój transportu zbiorowego oraz systemu tras rowerowych zintegrowanych z transportem zbiorowym. W przypadku powiatu trzebnickiego ma to szczególne znaczenie ze względu na funkcjonalne powiązania wszystkich sześciu gmin powiatu z Wrocławiem, przy czym szczególnie silne znaczenie tych powiązań występuje w gminach położonych w Strefie I.

Kolejnym wyzwaniem jest **zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych przy jednoczesnym rozwoju osadniczym i gospodarczym**. PZPWD wskazuje na potrzebę ograniczania presji inwestycyjnej na obszary szczególnie cenne przyrodniczo i krajobrazowo, zachowania ciągłości ekosystemów oraz racjonalnego wykorzystania zasobów środowiska.

Ważnym elementem polityki przestrzennej WrOF jest także **ochrona dziedzictwa kulturowego oraz wykorzystanie jego potencjału w rozwoju społeczno-gospodarczym i turystycznym**. W odniesieniu do powiatu trzebnickiego ma to szczególne znaczenie ze względu na rangę Trzebnicy i znajdujący się na jej terenie zespół dawnego opactwa cystersów, stanowiący istotny element dziedzictwa kulturowego regionu.

SRWD 2030 wskazuje na występowanie w północnej części województwa, w tym częściowo w powiecie trzebnickim, gmin o niskim i bardzo niskim poziomie rozwoju społecznego. Wskazuje to na potrzebę wzmacniania dostępności usług publicznych oraz działań ukierunkowanych na poprawę jakości życia mieszkańców.

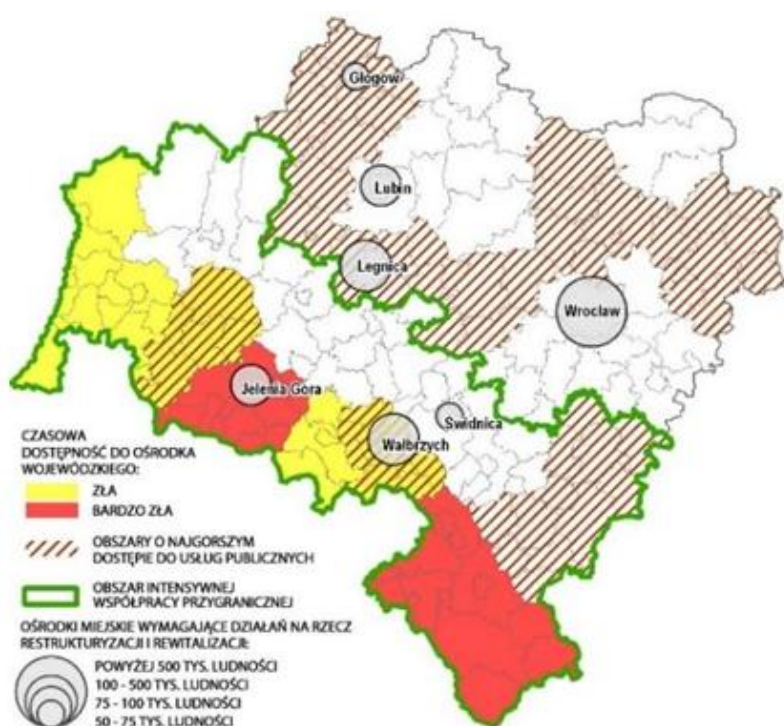
Znaczenie powiatu trzebnickiego w strukturze WrOF

Położenie powiatu trzebnickiego w granicach WrOF należy uznać za istotny potencjał rozwojowy, związany przede wszystkim z sąsiedztwem Wrocławia, dostępem do rynku pracy i usług o znaczeniu ponadlokalnym oraz możliwością wykorzystania procesów rozwoju gospodarczego i suburbanizacji. Jednocześnie silne powiązania z Wrocławiem powodują presję na tereny otwarte, wzrost zapotrzebowania na infrastrukturę techniczną i transportową oraz konieczność koordynowania procesów rozwoju przestrzennego ponad granicami poszczególnych gmin.

Szczególne znaczenie dla powiatu trzebnickiego ma również zróżnicowanie wewnętrzne WrOF. Gminy Oborniki Śląskie i Wisznia Mała, położone w Strefie I, znajdują się w bezpośrednim otoczeniu Wrocławia i podlegają silniejszej presji suburbanizacyjnej. Z kolei Trzebnica, Zawonia, Prusice i Żmigród, zakwalifikowane do Strefy II, znajdują się w wewnętrznej strefie silnego rozwoju WrOF i wymagają wzmacniania powiązań transportowych i funkcjonalnych z Wrocławiem.

Jednocześnie poszczególne gminy powiatu trzebnickiego różnią się charakterem oraz skalą powiązań z Wrocławiem. Z tego względu działania wynikające z polityki przestrzennej WrOF powinny uwzględniać zarówno silną presję rozwojową występującą w gminach Strefy I, jak i potrzebę wzmacniania funkcji oraz dostępności transportowej i usługowej gmin Strefy II.

Rysunek 5 Obszary strategicznej interwencji na terenie województwa dolnośląskiego

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030.

Położenie powiatu trzebnickiego w granicach Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego powoduje, że kierunki polityki przestrzennej określone na poziomie województwa mają bezpośrednie znaczenie dla jego dalszego rozwoju. W szczególności dotyczą one poprawy dostępności transportowej i integracji systemów transportowych, kształtowania spójnej struktury osadniczej, ochrony walorów przyrodniczych,

krajobrazowych i kulturowych oraz zwiększania odporności struktur osadniczych na zmiany klimatu. Poniżej przedstawiono syntetyczne zestawienie najważniejszych kierunków interwencji odnoszących się do powiatu trzebnickiego, wynikających z SRWD 2030 i PZPWD 2020. Szczegółowe ustalenia i działania określone w PZPWD 2020 przedstawiono w dalszej części rozdziału.

Tabela 3 Najważniejsze kierunki interwencji istotne dla powiatu trzebnickiego wynikające z SRWD 2030 i PZPWD 2020

Obszar interwencji	Kierunek wynikający z PZPWD 2020	Znaczenie dla Powiatu Trzebnickiego
Transport i dostępność	Zwiększenie sprawności systemu komunikacyjnego i transportu zbiorowego we WrOF	Poprawa powiązań transportowych powiatu trzebnickiego z Wrocławiem oraz rozwój zintegrowanego transportu zbiorowego, rowerowego i pieszego.
Struktura osadnicza i jakość życia	Zapewnienie wysokiej jakości życia i inwestowania przy zachowaniu wysokich wartości i cech krajobrazu kulturowego WrOF	Kształtowanie zwartych struktur osadniczych, ograniczanie rozpraszania zabudowy oraz zapewnienie odpowiedniej dostępności usług i infrastruktury społecznej.
Dziedzictwo kulturowe i krajobraz	Ochrona i zachowanie wysokich wartości i cech krajobrazu kulturowego WrOF	Ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego i walorów krajobrazowych oraz wykorzystanie ich potencjału dla rozwoju turystyki i rekreacji.
Środowisko przyrodnicze	Skuteczna ochrona walorów przyrodniczo-krajobrazowych i racjonalne wykorzystanie zasobów	Zachowanie ciągłości systemów przyrodniczych, ochrona korytarzy ekologicznych oraz racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska.
Adaptacja do zmian klimatu	Kształtowanie struktury osadniczej WrOF w sposób umożliwiający zabezpieczenie przed skutkami zmian klimatu oraz negatywnymi skutkami działalności człowieka	Ograniczanie zagrożeń związanych m.in. z powodzią i suszą, zwiększanie retencji oraz kształtowanie odpornych struktur osadniczych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 oraz Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego 2020.

W ramach Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego 2020 określono cele i kierunki kształtowania polityki przestrzennej dla Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (WrOF), obejmującego cały powiat trzebnicki. Ustalenia te odnoszą się przede wszystkim do poprawy dostępności transportowej, podnoszenia jakości życia i warunków inwestowania, ochrony walorów przyrodniczych

i krajobrazowych oraz kształtowania struktur osadniczych odpornych na skutki zmian klimatu. Z uwagi na położenie powiatu trzebnickiego w strukturze WrOF, realizacja wskazanych działań ma istotne znaczenie dla jego rozwoju przestrzennego i funkcjonalnego. Poniższa tabela przedstawia najważniejsze ustalenia i działania wskazane w PZPWD 2020, odnoszące się do obszaru powiatu trzebnickiego.

Tabela 4 Wykaz ustaleń i działań wynikających z PZPWD 2020 dla Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego istotnych dla powiatu trzebnickiego

Ustalenia / działania	Narzędzia realizacji	Lokalizacja / obszar działania
Zwiększenie sprawności systemu komunikacyjnego i transportu zbiorowego we WrOF	Kierunek kształtowania polityki przestrzennej	WrOF, w tym powiat trzebnicki
Zabezpieczenie terenów pod utworzenie głównych korytarzy aglomeracyjnych	Postulaty kierowane do gmin	Oborniki Śląskie, Prusice, Żmigród
Uwzględnienie korytarza dolnobrzezkiego	Postulaty kierowane do gmin	Oborniki Śląskie
Uwzględnienie korytarza wołowsko-żmigrodzkiego	Postulaty kierowane do gmin	Prusice, Żmigród
Zabezpieczenie terenów pod węzły aglomeracyjne w sąsiedztwie stacji i przystanków kolejowych	Postulaty kierowane do gmin	Żmigród
Uwzględnienie głównych korytarzy aglomeracyjnych przy planowaniu inwestycji	Postulaty kierowane do powiatów	powiat trzebnicki

Przystosowanie linii kolejowych do przewozów aglomeracyjnych oraz uwzględnienie potrzeb pasażerów przy modernizacji i rewitalizacji linii kolejowych	Postulaty kierowane do Rządu RP	WrOF, w tym powiat trzebnicki
Uwzględnienie głównych tras rowerowych oraz wyznaczenie elementów systemu „bike & ride” przy stacjach i przystankach kolejowych	Ustalenia obowiązujące przy sporządzaniu dokumentów planistycznych	gminy powiatu trzebnickiego położone w granicach WrOF
Wyznaczenie tras rowerowych umożliwiających dojazd do zintegrowanych węzłów przesiadkowych, szkół, miejsc pracy i usług	Ustalenia obowiązujące przy sporządzaniu dokumentów planistycznych	powiat trzebnicki
Zapewnienie wysokiej jakości życia i inwestowania przy zachowaniu wysokich wartości i cech krajobrazu kulturowego WrOF	Kierunek kształtowania polityki przestrzennej	WrOF, w tym powiat trzebnicki
Zapewnienie odpowiedniego standardu zamieszkiwania oraz dobrej dostępności do podstawowych usług, terenów sportowych, rekreacyjnych i wypoczynkowych	Postulaty kierowane do Rządu RP	WrOF, w tym powiat trzebnicki
Uspójnienie przebiegu szlaków turystycznych na styku jednostek administracyjnych	Postulaty kierowane do gmin	gminy powiatu trzebnickiego
Integracja obszarów rozwoju turystyki i rekreacji z systemem Zielonej Infrastruktury	Postulaty kierowane do gmin	gminy powiatu trzebnickiego
Poprawa dostępności komunikacją zbiorową i rowerową obszarów rozwoju turystyki, sportu i rekreacji	Postulaty kierowane do gmin	gminy powiatu trzebnickiego
Integracja szlaków turystycznych z przystankami komunikacji zbiorowej	Postulaty kierowane do gmin	gminy powiatu trzebnickiego
Kształtowanie terenów optymalnej lokalizacji nowych inwestycji oraz zapewnienie ich odpowiedniej obsługi komunikacyjnej i infrastrukturalnej	Postulaty kierowane do powiatów i gmin	Oborniki Śląskie, Prusice, Trzebnica, Wisznia Mała
Skuteczna ochrona walorów przyrodniczo-krajobrazowych i racjonalne wykorzystanie zasobów	Kierunek kształtowania polityki przestrzennej	WrOF, w tym powiat trzebnicki
Zachowanie ciągłości i spójności korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadlokalnym	Ustalenia obowiązujące przy sporządzaniu dokumentów planistycznych	Oborniki Śląskie, Prusice, Trzebnica, Wisznia Mała, Zawonia, Żmigród
Ograniczenie rozdzielania inwestycjami liniowymi i zabudową kompleksów leśnych oraz innych obszarów przyrodniczo cennych	Ustalenia obowiązujące przy sporządzaniu dokumentów planistycznych	gminy powiatu trzebnickiego
Uwzględnienie obszarów i wymogów ochrony GZWP nr 303	Ustalenia obowiązujące przy sporządzaniu dokumentów planistycznych	Prusice, Trzebnica, Zawonia, Żmigród
Ustalanie wytycznych sprzyjających przeznaczeniu gruntów o niskiej klasie bonitacyjnej pod zalesienia i zadrzewienia	Ustalenia obowiązujące przy sporządzaniu dokumentów planistycznych	gminy powiatu trzebnickiego
Kształtowanie struktury osadniczej WrOF w sposób umożliwiający zabezpieczenie przed skutkami zmian klimatu oraz negatywnymi skutkami działalności człowieka	Kierunek kształtowania polityki przestrzennej	WrOF, w tym powiat trzebnicki
Ograniczanie zabudowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz dostosowanie zagospodarowania do stopnia zagrożenia	Ustalenia obowiązujące przy sporządzaniu dokumentów planistycznych	Oborniki Śląskie oraz obszary zagrożone powodzią
Ograniczanie odpływu wód i zwiększanie retencji	Ustalenia obowiązujące przy sporządzaniu dokumentów planistycznych	gminy powiatu trzebnickiego
Zagospodarowanie i retencjonowanie wód opadowych na terenach zurbanizowanych	Ustalenia obowiązujące przy sporządzaniu dokumentów planistycznych	gminy powiatu trzebnickiego

Zachowanie i wprowadzanie zadrzewień śródpolnych oraz małych zbiorników wodnych	Ustalenia obowiązujące przy sporządzaniu dokumentów planistycznych	gminy powiatu trzebnickiego
Wspieranie działań zwiększających odporność struktur osadniczych na zmiany klimatu	Postulaty kierowane do powiatów	powiat trzebnicki
Ograniczanie potrzeb transportowych poprzez planowanie wielofunkcyjnego rozwoju terenów mieszkaniowych	Ustalenia obowiązujące przy sporządzaniu dokumentów planistycznych	wszystkie 6 gmin powiatu trzebnickiego
Preferowanie komunikacji pieszej i rowerowej oraz transportu publicznego	Ustalenia obowiązujące przy sporządzaniu dokumentów planistycznych	wszystkie 6 gmin powiatu trzebnickiego
Kształtowanie struktury osadniczej jako sieci zwartych jednostek i osiedli	Ustalenia obowiązujące przy sporządzaniu dokumentów planistycznych	wszystkie 6 gmin powiatu trzebnickiego
Planowanie rozwoju struktur przestrzennych w oparciu o metodę Transit Oriented Development (TOD), w szczególności w powiązaniu z transportem kolejowym	Ustalenia obowiązujące przy sporządzaniu dokumentów planistycznych	wszystkie 6 gmin powiatu trzebnickiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego 2020.

6. SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO SZCZEBLA

Cele strategiczne wyznaczone w Strategii Rozwoju Powiatu Trzebnickiego są zgodne z założeniami programowymi dokumentów wyższego rzędu. Strategia jest spójna z obowiązującymi aktami strategicznymi, planistycznymi oraz operacyjnymi obowiązującymi na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i ponadlokalnym, które mogą być istotne dla realizacji polityki rozwoju Powiatu Trzebnickiego, w tym w szczególności ze:

- ❖ Strategią Rozwoju Ponadlokalnego Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego „WrOF 2050”,
- ❖ Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030,
- ❖ Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030.

Tabela 5 Spójność zaplanowanych celów strategicznych w Strategii Rozwoju Powiatu Trzebnickiego na lata 2026-2030 z dokumentami wyższego rzędu

POWIAT Strategia Rozwoju Powiatu Trzebnickiego na lata 2026-2030	WROCŁAWSKI OBSZAR FUNKCJONALNY Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego „WrOF 2050”	WOJEWÓDZTWO Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030	KRAJ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
Podnoszenie jakości życia mieszkańców poprzez rozwój dostępnych i wysokiej jakości usług publicznych oraz wzmacnianie aktywności społecznej	Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia oraz zapewnione możliwości rozwoju i aktywności mieszkańców. W szczególności: 1.1. Włączająca polityka społeczna; 1.2. Aktywni i zaangażowani mieszkańcy; 1.3. Zdrowi mieszkańcy; 1.5. Silna tożsamość i atrakcyjna oferta kultury; 1.6. Atrakcyjne, dostępne przestrzenie publiczne oraz usługi publiczne.	Cel strategiczny 2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych.	Cel 1 Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.
		Cel strategiczny 3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego.	Cel 3 Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.
Wzmacnianie potencjału gospodarczego powiatu trzebnickiego w oparciu o korzystne położenie, przedsiębiorczość, kapitał ludzki i lokalne zasoby	Cel strategiczny 2. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, nauka, edukacja. W szczególności: 2.1. Innowacyjna i atrakcyjna oferta edukacyjna; 2.2. Efektywna gospodarka; 2.3. Zrównoważona funkcja gospodarcza; 2.4. Rozwinięta funkcja turystyczna	Cel strategiczny 1. Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu.	Cel 2 Wzmocnienie regionalnych przewag konkurencyjnych.
		Cel strategiczny 3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego.	

Rozwój nowoczesnej infrastruktury i racjonalne gospodarowanie przestrzenią na rzecz spójności powiatu	Cel strategiczny 4. Funkcjonalna i bezpieczna przestrzeń do życia. W szczególności: 4.1. Funkcjonalny system transportowy; 4.2. Zintegrowane planowanie przestrzenne.	Cel strategiczny 5. Wzmocnienie przestrzennej spójności regionu.	Cel 1 Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.
		Cel strategiczny 2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych.	Cel 3 Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.
Wzmacnianie odporności powiatu na zmiany klimatu oraz ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego	Cel strategiczny 3. Wysoki stopień zachowania środowiska naturalnego i adaptacja do zmian klimatu. W szczególności: 3.1. Dobry stan środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi; 3.2. Spójność przyrodnicza i wysoka bioróżnorodność; 3.3. Mitygacja i adaptacja do zmian klimatu.	Cel strategiczny 4. Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego.	Cel 1 Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Źródło: opracowanie własne.

7. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII

7.1. Zarządzanie realizacją Strategii

Strategia Rozwoju Powiatu Trzebnickiego będzie wdrażana i monitorowana przez określone podmioty. Aby skutecznie osiągnąć cele i kierunki działań określone w dokumencie konieczne jest prawidłowe ustanowienie systemu zarządzania procesami rozwojowymi oraz włączenie

szerokiego grona interesariuszy, od administracji na wszystkich szczeblach po sektor pozarządowy i gospodarczy. Ważne będzie także określenie warunków organizacyjnych dla wdrażania, monitorowania, aktualizacji i ewaluacji dokumentu.

7.1.1. Podmioty zaangażowane we wdrażanie Strategii

Wdrażanie celów i kierunków działań Strategii polegać będzie przede wszystkim na koordynacji współpracy pomiędzy zaangażowanymi w ten proces podmiotami, tj.:

Rada Powiatu Trzebnickiego, która odpowiada za:

- ❖ uchwalenie Strategii,
- ❖ uchwalenie zmian Strategii,
- ❖ nadzór nad postępami i efektami wdrażania poprzez zatwierdzanie rocznego raportu o stanie powiatu, który zgodnie z ustawą o samorządzie powiatowym obejmuje podsumowanie działalności w zakresie realizacji Strategii.

Starosta Trzebnicki, który odpowiada za:

- ❖ nadzór nad realizacją celów i kierunków działań przyjętych w Strategii,
- ❖ zapewnienie środków finansowych na realizację celów i kierunków działań przyjętych w Strategii poprzez uwzględnienie ich w budżecie Powiatu i Wieloletniej Prognozie Finansowej, jak również poprzez pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania,

- ❖ monitoring, ocenę realizacji oraz opracowanie zmian Strategii,
- ❖ inicjowanie procedury zmiany Strategii.

Koordynatorem wdrażania Strategii jest jednostka/osoba wyznaczona przez Starostę Trzebnickiego spośród komórek organizacyjnych Starostwa Powiatowego w Trzebnicy, która odpowiada za:

- ❖ wsparcie Starosty Trzebnickiego w realizacji zadań związanych z wdrażaniem Strategii,
- ❖ przepływ informacji na temat działań związanych z wdrażaniem Strategii,
- ❖ promocję efektów realizacji Strategii,
- ❖ współpracę z interesariuszami Strategii w procesie jej wdrażania.

Interesariuszami wdrażania Strategii, którzy odpowiadają za:

- ❖ realizację zadań wynikających ze Strategii,
- ❖ wnioskowanie o zmiany w Strategii,
- ❖ dostarczanie danych do monitorowania oraz oceny wdrażania Strategii.

7.1.2. Procedura monitorowania

- ❖ Monitoring bieżący będzie realizowany corocznie. Efektem prowadzonego monitoringu będzie raport z realizacji za rok poprzedni. Raport z monitoringu

i wdrażania strategii będzie co roku omawiany na sesji Rady Powiatu Trzebnickiego.

- ❖ Celem monitoringu jest uzyskanie kompletnej informacji dotyczącej rezultatów działań przyjętych do realizacji.
- ❖ Monitoringu podlegają wskaźniki realizacji działań. Ponadto monitorowany będzie również poziom wdrażania założeń w dokumencie w postaci liczby i efektów zrealizowanych działań.
- ❖ Wynikiem prowadzonego monitoringu będzie zestawienie wskaźników dla poszczególnych kierunków działań, których realizacja została podjęta w ramach każdego z celów strategicznych zapisanych w Strategii.

7.1.3. Ewaluacja dokumentu

- ❖ Rekomenduje się przeprowadzenie dwóch przeglądów strategicznych w okresie obowiązywania strategii – 2028 r. (ewaluacja on-going) i 2030 r. (ewaluacja ex-post).
- ❖ Ewaluacja ma na celu uzyskanie odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób założenia i cele przekładane są na realne działania oraz wskazanie konieczności dokonania korekt (aktualizacji). Dzięki temu możliwe jest podnoszenie jakości działań, udoskonalenie bieżącej interwencji czy podejmowanie decyzji dotyczących aktualizacji / modyfikacji dokumentu.
- ❖ Wynikiem przeprowadzenia przeglądu będzie szczegółowe sprawozdanie zawierające podsumowanie zestawień wyników uzyskanych w ramach monitoringu wraz z oceną poziomu realizacji poszczególnych celów strategicznych oraz kierunków działań.
- ❖ Raporty ewaluacyjne są prezentowane Radzie Powiatu przez Starostę Trzebnickiego wraz z rekomendacjami korekt, aktualizacji oraz uzupełnienia zawartości dokumentu.

7.1.4. Aktualizacja

- ❖ Zmiany w Strategii Rozwoju Powiatu Trzebnickiego dokonywane będą uchwałą Rady Powiatu Trzebnickiego na wniosek Starosty Trzebnickiego. Zmiany zapisów w dokumencie możliwe będą także w oparciu o uzasadnione propozycje i wnioski mieszkańców, organizacji społecznych oraz przedsiębiorców.
- ❖ Przed podjęciem uchwały wymagane jest wydanie stosownej opinii przez wydział merytoryczny we współpracy z innymi wydziałami.
- ❖ Aktualizacja dokonywana będzie w uzasadnionych przypadkach, w szczególności w związku ze zmianami uwarunkowań rozwoju (m.in. społecznych, gospodarczych, prawnych, przestrzennych czy politycznych) na terenie powiatu trzebnickiego, bądź w jego otoczeniu.
- ❖ Ocena realizacji strategii na podstawie danych zawartych w raportach ewaluacyjnych zostanie dokonana w latach 2028 i 2030. Jej celem będzie porównanie założonych w strategii oddziaływań i efektów jej wdrażania z faktycznie osiągniętymi efektami. Na tej podstawie formułowane będą zalecenia w zakresie aktualizacji na kolejne lata wdrażania Strategii.
- ❖ Decyzja o rozpoczęciu procedury aktualizacji Strategii podejmowana będzie przez Starostę Trzebnickiego, we współpracy z właściwymi komórkami organizacyjnymi Starostwa Powiatowego w Trzebnicy. Ostateczne zmiany w Strategii przyjmowane będą przez Radę Powiatu Trzebnickiego w drodze uchwały.

8. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

W celu skutecznej realizacji założeń zawartych w Strategii Rozwoju Powiatu Trzebnickiego na lata 2026–2030 niezbędne będzie zapewnienie odpowiednich źródeł finansowania planowanych działań. Zróżnicowanie źródeł finansowania zaplanowanych przedsięwzięć jest szczególnie ważne, ponieważ sfinansowanie wszystkich działań z jednego źródła (np. budżetu powiatu) jest niemożliwe. Z tego względu powiat trzebnicki będzie aktywnie poszukiwał dostępnych źródeł finansowania oraz możliwości realizacji działań służących osiągnięciu celów Strategii.

Ramy finansowe są uzależnione od zakresu przedmiotowego i czasowego podejmowanych działań, kondycji finansowej powiatu i jego możliwości inwestycyjnych, a także od zmieniających się uwarunkowań gospodarczych, prawnych i geopolitycznych.

Podstawę do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie Wieloletnia Prognoza Finansowa Powiatu trzebnickiego, aktualizowana zgodnie ze zmieniającymi się uwarunkowaniami finansowymi.

Zapewnienie sprawnego realizowania działań przyczyniających się do osiągnięcia postawionych celów wymagać będzie pozyskiwania funduszy zewnętrznych. Do finansowania poszczególnych przedsięwzięć służą programy krajowe i regionalne, określające obszary wsparcia oraz działania możliwe do sfinansowania.

Istotnym źródłem finansowania działań zaplanowanych w Strategii będą środki dostępne w ramach perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2021–2027, a także inne dostępne w okresie realizacji Strategii krajowe i europejskie instrumenty finansowania. Powiat trzebnicki zamierza aktywnie pozyskiwać środki na realizację zadań przyczyniających się do poprawy warunków życia mieszkańców i rozwoju gospodarczego powiatu.

Wytyczone w Strategii działania, których wdrożenie przyczyni się do osiągnięcia stanu wskazanego w wizji powiatu na rok 2030 finansowane będą m.in. z takich źródeł jak:

- ❖ środki własne powiatu trzebnickiego,
- ❖ środki budżetu jednostek samorządu terytorialnego, w tym województwa i gmin,
- ❖ środki pochodzące z budżetu państwa,
- ❖ środki funduszy celowych np. pochodzące z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,

- ❖ fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji oraz instrumentów Wspólnej Polityki Rolnej,
- ❖ inne europejskie źródła finansowania, w tym np. fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- ❖ środki sektora prywatnego, w tym w formule partnerstwa publiczno-prywatnego, oraz środki organizacji pozarządowych,
- ❖ kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe,
- ❖ inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przez podmioty publiczne i prywatne.

Z punktu widzenia dostępnych środków zewnętrznych, najistotniejszym źródłem finansowania, zarówno w zakresie zadań inwestycyjnych, jak i tzw. „projektów miękkich”, czyli projektów ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich, są fundusze europejskie. Do głównych z nich należą:

- ❖ Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS). W programie FERS będzie realizowane wsparcie na rzecz m.in. poprawy sytuacji osób na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia,
- ❖ Fundusz Spójności, którego celem jest zredukowanie różnic gospodarczych i społecznych oraz promowanie zrównoważonego rozwoju głównie poprzez duże inwestycje w zakresie infrastruktury transportowej i ochrony środowiska,
- ❖ Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) to krajowy program wspierający cyfryzację państwa poprzez rozwój szybkiego internetu, nowoczesnych e-usług publicznych oraz cyberbezpieczeństwa. Program finansuje również projekty wzmacniające kompetencje cyfrowe i rozwiązania oparte na danych, aby przyspieszyć

transformację cyfrową administracji, biznesu i społeczeństwa.

- ❖ Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), zajmujący się wspieraniem przekształceń struktury rolnictwa oraz wspomaganiem rozwoju obszarów wiejskich.
- ❖ Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS). Celem programu jest wsparcie zrównoważonego rozwoju Polski. Głównym kierunkiem zmian ma być budowa nowoczesnej infrastruktury technicznej i społecznej. FEnIKS przyspieszy transformację w kierunku gospodarki niskoemisyjnej.
- ❖ Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG). Program wspierający

przedsiębiorców w obszarze szerokorozumianych innowacji. Duży nacisk kładzie przy tym na działalność badawczo-rozwojową. Z programu będą mogli skorzystać m.in. przedsiębiorcy, instytucje z sektora nauki, konsorcja przedsiębiorstw oraz instytucje otoczenia biznesu, w szczególności ośrodki innowacji.

- ❖ Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021–2027.
- ❖ Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)

Wymienione źródła finansowania nie stanowią zamkniętego katalogu.

9. SPIS TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW

Tabela 1 Liczba mieszkańców w poszczególnych gminach powiatu trzebnickiego	9
Tabela 2 Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	48
Tabela 3 Najważniejsze kierunki interwencji istotne dla powiatu trzebnickiego wynikające z SRWD 2030 i PZPWD 2020	54
Tabela 4 Wykaz ustaleń i działań wynikających z PZPWD 2020 dla Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego istotnych dla powiatu trzebnickiego	54
Tabela 5 Spójność zaplanowanych celów strategicznych w Strategii Rozwoju Powiatu Trzebnickiego na lata 2026-2030 z dokumentami wyższego rzędu	58
Rysunek 1 Położenie powiatu trzebnickiego	7
Rysunek 2 Obszary z prawdopodobieństwem wystąpienia powodzi w powiecie trzebnickim	28
Rysunek 3 Koncepcja SMART opracowania celów	36
Rysunek 4 Miejskie obszary funkcjonalne na terenie województwa dolnośląskiego	51
Rysunek 5 Obszary strategicznej interwencji na terenie województwa dolnośląskiego	53
Wykres 1 Liczba ludności w powiecie trzebnickim w latach 2015-2025	8
Wykres 2 Zmiany w liczbie ludności w gminach powiatu trzebnickiego w latach 2015-2025	10
Wykres 3 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na terenie powiatu trzebnickiego w latach 2021-2025	19
Wykres 4 Kierunki wykorzystania powierzchni powiatu trzebnickiego	22
Wykres 5 Główne źródła dochodów powiatu trzebnickiego w 2025 roku	30
Wykres 6 Główne działy wydatkowe w powiecie trzebnickim w 2025 roku	30
Wykres 7 Wykonanie budżetu powiatu trzebnickiego w latach 2023–2025	31